O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV. №

Ҳақсевар, она юрт, мангу бўл обод!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси ◆ TOSHKENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган • 1998 йил 19 август, чоршанба • № 65 (11.048) • Эркин нархда сотилади

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

«ЭЛ-ЮРТ ҲУРМАТИ» ОРДЕНИНИ ТАЪСИС ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

Мамлакат мустақиллигини, унинг иқтисодий қудратини мустаҳкамлашга, миллий маънавиятни, маданиятни юксалтиришга катта ҳисса қўшган, ўз меҳнати, илмий, жамоат иши, меҳнатсеварлиги ва ватанпарварлиги билан жамоатчиликнинг иззат-ҳурматига сазовор бўлган Ўзбекистон Республикаси фуқароларини рағбатлантириш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикасининг «Эл-юрт ҳурмати» орденини таъсис этиш мақсадга мувофиқ деб ҳисоблансин.

2. Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 78-моддасига мувофиқ, ушбу Фармон Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига киритилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти **И. КАРИМОВ**

Тошкент шаҳри,
1998 йил 17 август.

Истиқлол одимлари

КАОЛИН ЎЗИМИЗДА ЧИҚАДИ

Ўзбек чиннисозларининг тажрибаси ва маҳорати ҳаммага яхши маълум. Бир вақтлар Тошкент пиёласининг довруғи бутун дунёга ёйилганди. Бироқ, кейинги даврда чинни ва кулолчилик буюмларимизнинг шуҳрати бироз сўнггандек эди. Сабаби, уларга нафис жило ва жарангдорлик бахш этадиган махсус хомашё — бойитилган каолин хориждан келтирилар эди.

Ангрен шаҳрида мазкур муаммони ҳал этишга жиддий киришилди. Гап шундаки, бу ерда нафақат чинни идишлар тайёрлашда, балки саноатнинг барча соҳаларида ўта ноёб ҳисобланган бу хомашёнинг катта заҳираси мавжуд. Афсуски, «Ангрен» кўмир ҳавзасида қаттиқ ёқилғини қазиб олиш вақтида кўплаб чиқадиган каолин илгари ташлаб юборилар ёки истеъмолчига бойитилмаган ҳолда жўнатиларди.

Эндиликда бунга барҳам берилмоқда. Шаҳарда «Каолин» Ўзбекистон — Германия қўшма корхонасини жадал суръатда қуришга киришилди. МДҲ мамлакатлари орасида ягона бу корхона ишга тушгач, йилига 500 минг тонна бойитилган каолин тайёрланади. Бу эса хомашёнинг бир қисмини хорижга чиқариш имконини ҳам беради.

Н. ДУШАЕВ,
ЎзА мухбири.

ТИНЧЛИК ВА БАРҚАРОРЛИК — ТАРАҚҚИЁТ ГАРОВИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 15 август куни иқтисодий ислоҳотларнинг бориши билан танишиш, чегара ҳудудларидаги аҳволни ўрганиш мақсадида Сурхондарё вилоятида бўлди.

Мамлакатимиз истиқлолининг етти йиллигини нишонлаш арафасида турибди. Ўтган даврда давлатимиз жаҳон ҳамжамиятида ўзининг муносиб ўрнини эгаллади, ўнлаб йирик корхоналар, юзлаб маданий-маиший иншоотлар фойдаланишга топширилди, шаҳар ва қишлоқларимиз қиёфаси беқиёс даражада ўзгарди. Буларнинг барчаси юртимизда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотлар, ижтимоий-сиёсий барқарорлик самарасидир. Сурхондарёликлар ҳам мустақиллик байрамини улкан меҳнат зафарлари билан кутиб олмоқда.

Айни пайтда қўшни Афғонистондаги ҳарбий-сиёсий вазият Ўзбекистон халқини, республика раҳбариятини ташвишга солаётгани табиий. Зеро, бу мамлакатдаги аҳвол бутун минтақадаги барқарорликка хавф туғдириши мумкин.

Сафар чоғида Президент Ислом Каримов Ўзбекистон-Афғонистон чегарасидаги ''Айритом'' божхона мажмуи фаолияти билан танишди. Божхона ва чегара хизмати ходимлари билан суҳбатлашиб, мажмуа иш самарадорлигини янада ошириш, давлат чегараси дахлсизлигини янада мустаҳкамлаш юзасидан аниқ кўрсатмалар берди.

Шу куни давлатимиз раҳбари янги қурилган Термиз марказий бозорини кўздан кечирди. Умумий майдони уч гектарни ташкил этган мазкур иншоотни бунёд этишга қарийб 250 миллион сўм маблағ сарфланган. Йўлбошчимиз бозорда сотувчи ва харидорлар учун қулай шароит яратилгани, қурилиш миллий ва замонавий меъморлик анъаналари асосида амалга оширилганлигидан мамнуният изҳор этди. Ислом Каримов сурхондарёликлар билан яқиндан суҳбатлашиб, уларнинг қувонч ва ташвишлари, вилоятда ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларнинг бориши ҳақидаги фикрларини сўради. Нуроний отахонлар, мунаввар онахонлар республикамизда юргизилаётган оқилона сиёсат учун юртбошимиз ҳақига дуо қилдилар.

Президент Ислом Каримов маҳаллий журналистларнинг саволларига жавоб бериб, жумладан, шундай деди:

-- Ҳар сафар Сурхон воҳасига келганимда бу ердаги одамларнинг очиқ чеҳраларини кўриб, кўнглим яйрайди. Бундай қалби тоза инсонлар билан қанча кўп гурунг қилсанг, шунча руҳинг кўтарилади. Бу нарса менга куч-ғайрат, қилаётган ишларимиздан мамнуният бағишлайди.

-- Шундай бозорни қурганларга самимий миннатдорлигимни билдирмоқчиман,-- деди сўзининг давомида йўлбошчимиз. -- Одам эл-юрт ташвишида бўлса, ўзидан бирон из қолдиришни истаса, мана шундай чиройли иншоотларни бунёд этишга ҳисса қўшиши керак. Мен одамлар билан учрашганда, ёшлар билан суҳбатлашганда бизга фидойилар кераклигини кўп бор айтаман. Ана шундай фидойилар кўп бўлса, тезроқ фаровон ҳаётга, мурод-мақсадимизга етамиз.

Фурсатдан фойдаланиб, Президент Ислом Каримов сурхондарёликларни мамлакатимиз мустақиллигининг етти йиллиги байрами билан табриклади.

Термиз аэропортида юртбошимиз оммавий ахборот воситалари вакилларига сафар якунларига доир интервью берди.

-- Аввало, айтмоқчиманки, одамлар билан ана шундай ошкора мулоқот вақтида, уларнинг чеҳрасига қараб, етти йил давомида мана шу халқ учун қилган ишларимиз бекор кетмаганлигига ишонч ҳосил қиламан,-- деди Президент. -- Бирон бино ёки иншоот барпо этиш ўз йўлига. Биз учун муҳими -- етти йил давомида оддий одамларнинг тақдирида, ҳаётида, қалбида бўлган ўзгаришлардир. Бугунги учрашувлар танлаган йўлимиз тўғрилигини, ислоҳотлар ўз самарасини бера бошлаганлигининг яна бир намойишига айланди, десак муболаға бўлмайди. Олло таолога минг шукронлар айтишимиз керакки, бизни ёмон кўздан, бало-қазодан асради ва мана шундай ёруғ кунларга етказди. Иншоолло, бу мустаҳкам пойдевор устига қуриладиган келажагимиз бундан ҳам ёруғ бўлади.

Давлатимиз раҳбари Афғонистондаги вазият хусусида тўхталиб, у ердаги аҳвол кеРакли эҳтиёт чораларини кўриш заруриятини туғдираётганини таъкидлади.

-- Қўшни мамлакатдаги ҳозирги вазият анча мураккаб,-- деди Ислом Каримов. -- Шу сабабли биз ҳам огоҳ бўлиб, зарур тайёргарлик кўришимиз керак. Асосий мақсадимиз ҳар бир қишлоқ, ҳар бир хонадон осойишталигини сақлашдир. Чунки юртда тинчлик ва барқарорлик бўлсагина, кўзланган мақсадларга, тараққиётга эришиш мумкин. Лекин, минг афсуски, бизнинг тинчлигимиз фақат ўз қўлимизда эмас. Чегаранинг ортида бўлаётган уруш, биродаркушлик эртага бизнинг тинчимизни ҳам бузиши мумкин. Бунинг олдини олмасак, чорасини кўрмасак, бу нотинчлик бизни ҳам четлаб ўтмаслиги мумкин, деди йўлбошчимиз. Чунки алоҳида олинган давлатдаги ҳар қандай можаро узоқ вақт ўша мамлакат чегаралари доирасида қолиб кета олмайди. Кўплаб сабабларга кўра, бундай можаро назорат қилиб бўлмайдиган даражада ёйилиб кетиши эҳтимоли пайдо бўлади.

-- Биз фақат қуруқ гаплар билан эмас, амалий ишлар билан ўзимизни ҳимоя қилишимиз, аввало, чегарани мустаҳкамлашимиз зарур, --деб таъкидлади Президент. -- Бизда ўзимизни ҳимоя қилишга куч-қудрат етарли. Ўзбекистон армияси халқнинг тинчлигини сақлашга қодир!

Президент Ислом Каримов йигирма йилдан буён афғон диёрида давом этаётган урушдан манфаатдор кучлар мавжудлиги, улар «толибон» ҳаракатини қурол-яроғ ва маблағ билан таъминлаётганини айтиб, Ўзбекистон доимо Афғонистонда мустаҳкам тинчлик ўрнатиш тарафдори бўлиб келганини қайд этди. Бу қирғинбаротни тўхтатиш юзасидан Ўзбекистон раҳбарияти олий даражадаги халқаро ташкилотлар минбаридан туриб турли таклифлар билан чиққанини эслатиб ўтди. Жумладан, Афғонистон атрофидаги олти давлат (Ўзбекистон, Тожикистон, Туркманистон, Хитой, Покистон, Эрон) АҚШ ва Россия иштирокида музокаралар олиб бориб, афғон муаммосини узил-кесил ҳал этишга шароит яратиш ташаббуси билан чиққани бунинг яққол мисолидир. Давлатимиз раҳбари Афғонистондаги мавжуд барча диний, маҳаллий, этник кучларнинг вакиллари қатнашадиган ҳукумат тузишгина бу давлатда тинчлик ўрнатишнинг ягона йўли эканлигини таъкидлади.

Президент Ислом Каримовнинг Сурхондарё вилоятига сафарида унга Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчиси -- Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик кенгаши котиби М.Раҳмонқулов, ташқи ишлар вазири А. Комилов, Сурхондарё вилояти ҳокими Ж. Норалиев ва бошқа расмий кишилар ҳамроҳлик қилди.

Беҳзод УСМОН,
ЎзА мухбири.

ВИЛОЯТ ҲАЁТИ
янгиликлар, одамлар, воқеалар

ЙЎЛСОЗЛАР ҒАЙРАТИ

МАМЛАКАТИМИЗДА халқаро «Тошкент — Ўш» автомобиль йўлини қуриш ва кенгайтириш ишлари жадал бормоқда. Бунга «Тошкентавтойўл» ҳиссадорлик уюшмаси қурувчилари ҳам улкан ҳисса қўшаётир.

Пойтахт вилояти йўлсозларига мазкур магистралнинг Ангрен шаҳридан Қамчиқ довонигача бўлган қарийб 30 километрли қисми тўғри келади. Йўлсозлар мустақиллик байрамигача саккиз километрли масофадаги йўлни жаҳон андозаларига мос равишда таъмирдан чиқариш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

ЎзА мухбири.

ХАЛҚ САЙЛИ

ЯҚИНДА Оққўрғон туманида республикамиз мустақиллигининг етти йиллиги олдидан туман меҳнаткашларининг ғалла ва пилла топшириш буюртма режаларини бажарганликлари муносабати билан халқ сайли бўлиб ўтди.

Шаҳар марказидаги ўйингоҳга 3 мингга яқин меҳнат илғорлари, таниқли кишилар, маданият ва маънавият ташкилотларининг, жойлардаги хайрия жамғармаларининг фаоллари ҳамда қўшни туман ва шаҳарлардан таклиф этилган меҳмонлар ташриф буюришди.

Йиғилганлар, аввало, янгидан таъмирланиб, қайтадан ишга туширилган «Шон-шуҳрат» музейини бориб кўрдилар. Сайлдан сўнг туман маданият уйининг «Наврўзи ажам» халқ дастасининг катта концерт дастури намойиш этилди.

Анжуманда вилоят ҳокимининг биринчи муовини Уммат Мирзақулов ва Оққўрғон тумани ҳокими Абдуғани Деҳқонбоевлар иштирок этишди.

Малика ТУРДИБОЕВА.

ТАШҲИС МАРКАЗЛАРИ ИШ БОШЛАДИ

ВИЛОЯТ ҳокимининг қарорига кўра ҳар бир шаҳар ва туманда ташҳис марказлари иш бошлади. Улар асосан бу йил мактабга борадиган 6 ёшлиларни тиббий кўрикдан ўтказадилар. Зеро, бу ёшдаги энг соғлом болаларгина 1-синфларга қабул қилинади.

Шу кунларда ҳар бир марказда руҳшунос — шифокор, болалар дўхтири ва ўқитувчидан иборат гуруҳ фаолият кўрсатмоқда. Дастлабки тиббий кўриклар мазкур йилда 1-синфга қабул қилинадиган 57 минг нафар бола сафида 6 ёшлилар салмоқли ўрин эгаллашини кўрсатмоқда.

Саидвали ҲАСАНОВ.

ЯНА БИР ТАЪМИРЛАШ КОРХОНАСИ

Япониянинг чет эллар билан иқтисодий ҳамкорлик жамғармаси республикамиздаги кўпгина шаҳарлар аэропортларини реконструкция қилиш, телекоммуникациялар тармоқларини ривожлантириш каби йирик лойиҳаларни маблағ билан таъминлашда яқиндан иштирок этмоқда.

Ушбу жамғарма шу кунларда Қизил тўқимачи станциясининг иккинчи вагон депоси ҳудудида вагонларни таъмирлайдиган янги завод қурилиши лойиҳасини маблағ билан таъминлаш тўғрисида ҳам шартнома тузди.

Раҳим ҚОДИРОВ.

ГЕОГРАФИЯ ЯНГИЧА УСЛУБДА ЎҚИТИЛАДИ

ТОШКЕНТ вилояти Қибрай тумани Байтқўрғон қишлоғидаги Ўктам Усмонов номли 16-умумтаълим мактабида география фани бўйича республика синов-тажриба майдончаси очилди.

— Вазирлар Маҳкамасининг «Умумий ўрта таълим дастурларини тайёрлаш, синаб кўриш ва жорий этиш» ҳақидаги қарорига мувофиқ бу йил мамлакатимиздаги 24 умумтаълим мактабида турли фанлар бўйича янги ўқув дастурлари тажриба-синовдан ўтказилади, — дейди мактаб директори М. Мирзаева. — Мактабимизда география фани бўйича махсус хона жиҳозланди. Шуни айтиш керакки, география фани янги услубда ўқитилади. Уни ўлкашунослик тўгараги фаолиятини бошқариб келаётган, Ўзбекистон Республикаси Халқ ўқитувчиси Ҳайрулла Иноғомов бошқаради. Ўз ишининг фидойиси бўлган Ҳайрулла ака тарихни, экология муаммоларини яхши билади. У мамлакатимизда биринчи бўлиб ўз тумани харитасини тузган.

З. УСМОНОВА,
(ЎзА).

ВИЛОЯТ ҲАЁТИ
янгиликлар, одамлар, воқеалар

Маънавият соатлари

ИНСОННИ УЛУҒЛАЙДИ ГЎЗАЛ ФАЗИЛАТ

ЖАМИЯТ ва халқни буюкликка етакловчи куч нима? Бугун мамлакатимизда амалга оширилаётган кенг кўламли ижтимоий, иқтисодий, сиёсий ислоҳотларнинг ўзаги нима? Ватаннинг шонли ўтмишини қадрлаш, порлоқ келажагини яратишга йўл очиб берадиган, лўнда қилиб айтганда, ўзлигимизни, жамиятимиз олдига қўйилган мақсад ва вазифаларни англашга даъват этувчи нарса нима? Бу саволларнинг ҳаммасига жавоб битта — бизнинг маънавиятимиздир.

Зеро, биз жамият, давлат ва халқ манфаатлари негизида тараққиётни теран англай билсак ва шу йўлда жонфидолик билан фаолият кўрсатсаккина Ватан истиқлоли, Ватан тараққиётиға муносиб ҳисса қўша оламиз.

Ўтган икки ҳафта давомида вилоятимизнинг шаҳар ва туманларида ўтказилган «МАЪНАВИЯТ СОАТЛАРИ» иштирокчиларни бу борада яна бир бор мушоҳада қилишга, мулоҳаза юритишга ундаган бўлса, ажаб эмас. Бу анжуманларда мамлакатимиз раҳбари Ислом Каримовнинг «Тафаккур» журнали бош муҳаррирининг саволларига жавоблари, маънавиятни юксалтириш борасидаги фикр-мулоҳазалари, хулосаларининг аҳамиятини республикамизнинг таниқли тарихчи олимлари, маданият ва адабиёт намоёндалари, жамоатчилик вакиллари ўзларининг қизиқарли маърузалари ва чиқишлари билан қатнашчиларга тушунтириб бердилар.

Анжуманларда республика Президентининг маънавият ва маърифатни ривожлантиришга қаратилган фармонлари ва хусусан Вазирлар Маҳкамасининг «Маънавий-маърифий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш ва унинг самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори бу борада муҳим дастуриламал эканлиги таъкидланди. Биз «Маънавият соатлари»нинг иштирокчиси сифатида унинг айрим муҳим жиҳатларига алоҳида эътибор қаратмоқчимиз.

Йиғилишларда МАСЪУЛИЯТ тўғрисида бот-бот тўхталинди. Дарҳақиқат, ҳар биримиз зиммамиздаги масъулиятни ҳис этмас эканмиз, олдимизга қўйилган вазифаларни бажариш шунчалик оғирлашиб бораверади. Бу исбот талаб этмайдиган ҳақиқат. Зеро, масъулият — бу, аввало, ҳар бир кишининг виждони, иймони, ўзлигини англаш ҳиссидан бошланади. Хўш, бугун ана шу фазилат ҳар биримизда шаклландими?!

Афсуски, бу саволга ижобий жавоб бериш қийин. Бугун истиқлол ғояси, миллат ғояси, Ватан ғояси ҳар биримиздан бу борада тезроқ хулоса чиқариб олишни ва мана шу юрт, халқ учун фидойи бўлишни тақозо этмоқда. Бу ўз-ўзидан тафаккуримизга, маънавиятимизга бориб тақалади. Жавобгарлик туйғусини ҳис қилган инсонгина халқ, миллат, Ватан манфаатини ўз манфаатидан устун қўяди. Масъулиятли одамгина, энг аввало, ўзига, сўнгра бошқаларга талабчан бўла олади. Йиғилишларда билдирилган бу мулоҳазалар кишилардан хулоса чиқаришга ундади, деб ўйлаймиз.

Ватанимизнинг буюк келажагини ЁШЛАР яратади. Шунинг учун ҳам ислоҳотларнинг тақдири ва самараси учун жавоб бера оладиган, юртимизнинг эртаси ва истиқболи учун фидойи шахсларни шакллантириш устувор давлат сиёсатига айланмоқда. Уни тезроқ ҳаётга татбиқ этиш ёшларни миллий истиқлол мафкураси асосида комил инсон қилиб тарбиялаш, уларда юксак одамийлик туйғуларини шакллантириш, бой ўтмишимизга ҳурмат ва буюк келажагимизга ишонч ҳисларини мустаҳкамлаш олдимизда турган энг катта вазифалардан биридир. Республикамизда бу борада жуда катта ва кенг кўламли ишлар бошланди. Галдаги вазифа ана шу дастур, қарор ва қонунларнинг ижросини таъминламоқ, айниқса, қуйида ишни жадаллаштирмоқдан иборатдир.

«Маънавият соатлари» учрашувларида ҲОЗИРГИ ЗАМОН РАҲБАРИ олдида турган вазифалар, унинг маънавий фазилатлари ҳақида алоҳида гап борди. Чунки, замон бугунги раҳбардан юксак онг ва тафаккурга, маънавиятга, эмакдошлик қобилиятига эга бўлишни тақозо этмоқда. Афсуски, айрим раҳбарларимиз ҳануз эски қобиққа ўралиб, эскича фикрдан, ҳаракатдан холи бўла олмаяптилар. Буни очиқ айтиш керак. Уларнинг айримлари ҳамон режа ва мажбуриятни бажарсам бўлди, деган ақида билан яшамоқда. Уларни халқнинг ўй-ташвишлари, фикр-мулоҳазалари кўп ҳам қизиқтирмайди. Улар омма орасига кам кирадилар.

Ваҳоланки давр ўзгарди, шароит ўзгарди, талаб ўзгарди. Бугун бизга шундай раҳбар зарурки, у аввало, ватанпарвар, юртпарвар, фидойи инсон бўлмоғи, одамларни ўз ортидан эргаштира олмоғи зарур. Раҳбар бошланган ислоҳотларнинг тақдири кўп жиҳатдан ўзига боғлиқ эканлигини ҳис этмоғи керак. Раҳбар ўз жамоасидаги ҳар бир киши тўғрисида ғамхўрлик қилиши, кўпчиликнинг фикр-мулоҳазасини эшитиши, уларга зарур шарт-шароитлар яратиб бермоғи керак. Ана шундай раҳбаргагина одамлар ўз тақдирини ишонади, унинг ортидан эргашади.

Бу фикрларга яна бир нарсани қўшишни истардик. Гап раҳбарнинг билим ва савияси устида бормоқда. Назаримизда, бугунги раҳбарларимизнинг дунёқараши тор, газета ва журналларни кам ўқийдилар, мамлакат ва дунёдаги янгиликлардан хабардор бўлавермайдилар, сиёсат, иқтисодиёт ва маънавиятга доир китобларни ўқимайдилар. Мумтоз адабиётдан бехабарлар. Театр ва киноға тушишга гўё «вақтлари» йўқ. Эҳтимол, улардаги фикр ва дунёқарашнинг бир қадар қашшоқлашиб, саёзлашиб бораётганлигига шулар ҳам сабаб бўлаётгандир. Қолаверса, маърифатли раҳбар ўз ҳудудида маънавиятни, маърифатни, маданиятни ривожлантиришга хизмат қилади. Анжуманларда билдирилган бу таклиф ва мулоҳазалар ҳар бир раҳбарни ўйлашга, фикрлашга ундамоқда.

Вилоятимизнинг шаҳар ва туманларида ўтказилган маънавият учрашувларида турли тоифа раҳбарлар билан бир қаторда оддий фуқароларнинг ҳам фаол иштирок этганлиги, бу учрашувлар эркин, расмиятчиликсиз, очиқ мулоқотлар тарзида ўтганлиги эътиборга лойиқдир. Бошланган хайрли иш шуни кўрсатмоқдаки, жойларда одамлар бундай учрашувларга, маънавият, маърифат кечаларига, мулоқотларга чанқоқ бўлиб турибдилар. Ўйлаймизки, бундай учрашувлар энди мунтазам давом этади.

Мақола интиҳосида севимли ёзувчимиз, «Тафаккур» журналининг бош муҳаррири, Ўзбекистон халқ депутати Эркин Аъзамовнинг қуйидаги сўзларини келтирмоқчимиз: «Маънавиятсиз, маърифатсиз, мафкурасиз жамият ҳам, инсон ҳам, ҳаёт ҳам йўқ. Маънавиятни пул билан, бойлик билан ривожлантириб бўлмайди. Уни одамлар қалбига куч билан, зўрлик билан сингдириб ҳам бўлмайди. Маънавият, мафкура, тафаккур жамиятни манзилга етакловчи асосий кучдир».

Дарҳақиқат, шундай. Инсон, миллат ва халқнинг буюклигини белгиловчи ягона ўлчов — маънавиятдир. Зеро, гўзал фазилатлар ҳамиша-ҳамрўз комил инсонни улуғлайди.

Фатҳиддин МУҲИДДИНОВ.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI

Ўзбекистон Республикаси мустақиллиги етти йиллиги олдидан

ОҚҚЎРҒОН ҲОЗИРЛАНЯПТИ

Республикамиз мустақиллигининг етти йиллиги байрамига саноқли кунлар қолди. Хўш, ўтган давр мобайнида Оққўрғон тумани аҳолиси ва қишлоқлари ҳаётида қандай ўзгаришлар юз берди? Туман аҳолиси улуғ байрамни қандай ютуқлар билан кутиб оляпти? Биз ана шундай савол билан туман ҳокими АБДУҒАНИ ДЕҲҚОНБОЕВга мурожаат қилдик.

— Республикамиз мустақилликка эришган 1991 йилдан сўнг ўтган ҳар бир йил туманимиз ҳаётида ўчмас излар қолдирмоқда, — деди А. Деҳқонбоев. — Гап истиқлолнинг еттинчи йили ҳақида борар экан, изчиллик билан амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотлар ва улар қишлоқ меҳнаткашлари ҳаётида қисқа вақт ичида туб ўзгаришлар ясагани ҳақида алоҳида гапиришни истардим.

Чиндан ҳам бундан кейин қишлоқларимиз ҳаётини ислоҳотларсиз тасаввур қилиб бўлмайди. Зеро, у аҳолини бозор иқтисодиётлари талабларидан келиб чиқиб, мустақил тарзда меҳнат қилишга, фикрлаш ва яшашга ўргатди. Ислоҳотлар сабабли қишлоқ аҳли ўзининг асрий орзусига етишди. Деҳқон — ерли, чорвадор — чорвали, соҳибкор — боғ-роғли, мулкдор эса том маънода мулк эгаси бўлди. Барча хўжаликларда янги усул — оила пудрати ва ширкат хўжалиги тўла жорий этилди.

Бундай усулда ишлаш энг аввало кишиларда мулкдорлик, ерга эгалик ҳиссини кучайтирди. Ўзларига топширилган вазифага нисбатан масъулиятни мустаҳкамлади, мўл, арзон ва сифатли маҳсулот етиштириш туйғусини яратди. Буни пиллакорларнинг 89 тонна юқори сифатли пилла, ғаллакорларнинг 22 минг 140 тонна ғалла етиштириб юқори натижаларга эришганлигида ҳам кўриш мумкин.

Пахтакорларнинг саъй-ҳаракатлари ҳам камида 39 минг тонна юқори сифатли ҳосил етиштиришга қаратилган. Ёз ойлари жўшқин меҳнат билан ўтди. Ҳосилга-ҳосил қўшиш ойи—август ҳам барча хўжаликларда зарбдор меҳнат ойи деб эълон қилинди. Дастлабки ҳисоб-китоблар далада ҳозирданоқ режани қоплай оладиган миқдорда ҳосил етиштирилаётганлигини кўрсатмоқда.

Республикамиз мустақиллигининг етти йиллигига тайёргарлик кўриш жараёнида ижтимоий соҳада ҳам сезиларли ўзгаришлар бўлди. Қишлоқ инфратузилмасини яхшилаш борасида амалга оширилаётган тадбирлар фикримизнинг ёрқин далилидир. Шу кунларда туманда 46 километр масофага газ қувурлари тортиляпти. Султон Сегизбоев номли ширкатлар бирлашмаси қишлоқларига ўтказиладиган ушбу газ йўлининг 10 километр узунликдаги бўлаги Мустақиллик байрами кунига фойдаланишга топширилади. Шунда Охунбобоев номли, «Қонқа», А. Икромов номли деҳқон-фермерлар уюшмалари, «Оққўрғон» ширкатлар бирлашмаси аҳолиси хонадонларида ҳам «зангори олов» ёнади.

Яқинда туман ҳокимлиги фаоллар йиғилишида мустақиллик байрами кунигача бажарилиши лозим бўлган ишлар қандай амалга оширилаётганлигини, нималар қилинди-ю, яна қандай тадбирлар навбат кутиб турганлигини кўриб чиқди. Айниқса, Оққўрғон шаҳри ва қишлоқларнинг марказларини ободонлаштириш ишларини янада кучайтиришга эътибор қаратилди. Туман марказидаги асосий объектлардан бири — марказий ўйингоҳ ночор аҳволга тушиб қолган эди. Алимкентдаги «Акмал» хусусий фирмаси уни ўз ҳомийлигига олиб, қайта таъмирлаб, кенгайтирмоқда. Марказий ўйингоҳ атрофида маданий истироҳат боғи барпо этиляпти, қаҳвахона ва чойхоналар қурилди. Болалар учун ўйингоҳлар таъмирланди. Кўлнинг қирғоқлари тартибга келтирилди. Мустақиллик байрами тантаналари ана шу марказий ўйингоҳ ва истироҳат боғида ўтказилади.

Мустақилликнинг етти йиллиги арафасида туман марказида теннис корти, 2 та баскетбол ва битта волейбол майдонлари, усти ёпиқ кичик теннис зали, очиқ сув ҳавзаси, шунингдек даволаш хоналари ҳам бўлган спорт мажмуаси эшиклари меҳнаткашлар учун кенг очилади.

Эски шоҳбекат йўловчилар талабини қондиролмай қолганди. Шу сабабли янги шоҳбекат қурилишини ҳам тезлаштиряпмиз. Лойиҳа бўйича бу ерда йўловчилар, ҳайдовчилар, диспетчер ва ёш болали оналар учун барча қулайликлар яратилади. Кутиш залида дўконлар, буфет ва ошхона очилади.

Қишлоқларда аҳолига маданий ва маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш амалга оширилаётган ислоҳотларнинг асосий талабларидан биридир. Афсуски, ҳозиргача бу муҳим соҳа эътибордан четда қолиб келди. Эндиликда ана шу ўткир муаммони ҳал этиш учун кенг кўламли амалий ишлар бошлаб юборилди. С. Сегизбоев номли, «Оққўрғон» ширкатлар бирлашмаси, «Маданият» қишлоқ хўжалиги кооперативи қўрғонларида қишлоқ гузарлари ишга тушди. Бу ерда аҳолига маданий ва маиший хизмат кўрсатиш тармоқлари, сартарошхоналар, телевизор, телерадио аппаратлари тузатадиган устахоналар, кундалик эҳтиёж моллари билан савдо қиладиган дўконлар бор.

Шунингдек Алимкент қўрғони қиёфаси ҳам тубдан ўзгармоқда. Куни кеча бу ерда отахонлар учун «Қурбон ота» чойхонаси очилди. Пахта тозалаш заводи қайта таъмирланиб, янги ускуналар ўрнатила бошланди. Новвойхона цехлари ҳам кенгайтирилиб, турли хил нон маҳсулотлари ишлаб чиқаришга мослаштирилди.

Улуғ байрам нафаси тарихий-ўлкашунослик музейида ҳам сезилмоқда. Унинг экспонатлари ўзгарди. Туман аҳолисининг тарихи ва бугунги ҳаётини ўзида акс эттирадиган янги экспонатлар ўрнатилди.

Республикамиз мустақиллигининг етти йиллигига тайёргарлик ишлари кўлами ниҳоятда кенглиги, белгиланган тадбирларни амалга оширишда барча аҳоли иштирок этаётганлиги билан ажралиб туради. Бу байрам чинакам халқ байрамидир. Шу сабабли ҳам оққўрғонликлар бутун куч ва имкониятларини айёмни муносиб кутиб олишга сафарбар этмоқдалар.

ВАТАН ЯГОНАДИР, ВАТАН ЯГОНА...

> ***«Замонлар ўтаверади, даврлар ўзгараверади, аммо Ватан абадийдир. Ватанни севиш, суюб ардоқлаш, бор вужудинг билан жўшиб куйлаш энг олий бахтдир».***
>
> ***Ислом КАРИМОВ.***

НОМИНГДАН, АЪМОЛИНГДАН АЙЛАНАЙ, ОНА ЮРТИМ! Сени куйлаш, ардоқлаш бахтига муяссар қилган Истиқлол кунлари етиб келганига беадад шукроналар бўлсин! Мени жафокаш тупроғинг узра яйратиб, яшнатиб, бошимни силаб, кўнглимни осмон қадар кўтаришларингга жону жаҳоним нисор бўлсин, Ватаним — Ўзбекистоним!

Бувихон момом содда ҳайратларини яширолмай шундай алқардилар: «Яратган эгам мана шу юртимизни жаннатул ризвонга мўлжаллаб қўйган бўлсалар, ажабмас. Қарасанг, бу тупроққа бир дона таёқ суқиб, парвариш қилсанг, турли-туман мевалар берувчи дарахтга айланади-я, ўргилай, болам! Шундай жаннатмакон юртга муносиб фарзанд бўлиш учун меҳнат қил, болам, меҳнат қил!».

Шўрлик момом Каласдаги торгина дала ҳовлида умргузаронлик қилдилар. Яккаю ягона ўғилларига алла айтиб, бешик тебратдилар. Уйнинг, колхознинг юмушларидан бўшамадилар. Бугунги кунда у кишининг чеваралари Хуршидбек ва Нодирахонлар Буюк Британияда бўлиб, манаман деган муаллимлардан сабоқ олиб қайтдилар. Ўша шўронинг истибдоди, зулми ошган қатағон йиллар бадалида қайси Бувихон момонинг чеваралари Англия деган сеҳрли диёрга бора олди-ю, қайси эвараси инглиз, француз забонларида сўзлаб, хорижлик тенгдошларини ҳайратга сола билди?..

Шўрлик момом, дейман ўртаниб: яккаю ягона, кўзингизнинг оқу-қораси Мирмаҳмуд ўғлингиз Ҳабибахон келинингиз билан яшаркан, саккиз ўғил, икки қизалоқни тарбиялаб камолга етказдилар. Улар ўз фарзандларига илму-ҳунар ўргатиб, эл қаторига қўшганларини, бугунги кунда 80 дан зиёд невара-чевараларининг ардоғида юрганини ўз кўзларингиз билан кўрсангиз бўлмасмиди?!

Буларнинг ҳамма-ҳаммаси ўзлигимизни бизларга англата олган Ватан Истиқлоли туфайли юз берганини ким инкор эта олади?!

НОМИНГДАН, АЪМОЛИНГДАН АЙЛАНАЙ, ОНА ЮРТИМ! Бугун XXI аср бўсағасида туриб, сенинг ўтмишингга, бугунингга, порлоқ келажагингга тўрт кўз тугаллик билан назар соламан. Иймони бор, виждони бутун қўни-қўшниларимиз, манаман деб довруғ солаётган мамлакатлар, ер юзидаги эл-улус кўриб турибди-ку, Истиқлол шарофати туфайли биз ўзбеклар, ўзбекистонликлар дадил одимлар ташлаб Буюк Давлат қуриш сари юз бурганимизни. Ўтган етти йил мобайнида қилинган барча ишларнинг ижобати шу эмасми?!

Эл-юрт соғ-омон, тинчлик-хотиржамлик ҳукм сурган юртда, халқлар тотувлиги барқарор бўлган юртда истеъдодли кишилар кўпаяверади, ақидаси ҳали ҳамон ота-боболаримиз, юзларидаги ажинлари ўзларига ярашган момоларимиз тилидан тушмаган дуоларнинг ижобати бўлсамикан?..

НОМИНГДАН, АЪМОЛИНГДАН АЙЛАНАЙ, ОНА ЮРТИМ! Менинг зуволам сенинг эзгу ҳислатларинг, яхшиликларинг, саҳий тупроғинг қатрасидан узилган бўлса не ажаб! Бугун сенинг истиқболингни, истиқлолингни қаламга олиб, довруғингни эл узра ёйиш мен каби фарзанду аржумандларингга насиб қилгани рост бўлсин!

Шу топда Бўка нон заводининг раҳбари, биродарим Равшанбек Оқбўтаев билан қилган мулоқот ёдимга тушди. Ўшанда у: «Ватан қуёшга, қуёш эса нонга, ҳаҳа, нонга ўхшайди. Ватан бор жойда меҳр қуёши, Қуёш бор жойда нону олов, яна меҳр, Нон бор жойда тўқлик, фаровонлик бор», деганди. Назаримда, бу ўхшатишларда қандайдир бир-бирига алоқадорлик, узвий боғлиқлик бордек туюлаверади. Дарҳақиқат, очликдан силласи қуриган одам ҳеч қачон Ватан ҳақида ҳам, қуёш ҳақида ҳам қўшиқ айтмайди, айтолмайди.

Кўпинча «Истиқлол бизга нима берди?» деган саволга рўбарў келаверамиз. «Истиқлол юртимиз, Ватанимиз, элимиз учун улуғ бир неъмат! У эндигина оёққа туриб олган жажжи болакай мисоли. Етти ёшли кўзлари тийрак болакай у... Уни эркалаш, ардоқлаш, тарбиялаш, оқ ювиб, оқ тараш, мактаб остонасигача кузатиб қўйиш бизнинг вазифамиз эмасми? У Ватанимизнинг ардоқли жигаргўшаси. Истиқлолни мен шундай тушунаман» , — дейди Тошкент туманидаги 4-ўрта мактабнинг бошланғич иаълим муаллимаси Ўктамхон Ортиқова.

Шу ўринда яна бир мисол, яқинда вилоятимиздаги машҳур хўжаликларидан бирининг раиси билан идора қаршисидаги хиёбонда суҳбатлашиб тургандик. Бошлиқ бандлигига қарамай кимдир арз билан келди.

— Раис, — деди ҳижолатпазликда. — Шу бир ҳафта бўлди, қозонни сувга ташлаб қўйганмиз. Ёрдамингизни аямасангиз, бизда ҳам қолиб кетмас...

Раис синалмаган меҳмон-мухбирнинг олдида бир ҳол бўлганини яширолмади. Билмадим, унинг кўнглига нималар келди... Мен уларни ёлғиз қолдириб, узоқлашдим. Хуллас, аризачи муродига етди шекилли, орқа-олдига қарамай жўнаб қолди.

Бир чеккада бу воқеани кузатиб ўтирган қария бош чайқаб қўйди, бўлмади чоғи, баралла сўзланди:

— Учта паҳлавон ўғлинг бор-а, уларни ишга солсанг бўлмайдими? Шундай замонда оч қоладими, киши? Э, садқаи одам!

Халқимизда гуруч курмаксиз бўлмайди, деган нақл бор. Баъзи одамлар борки, ўтмишни қўмсаб юради. Давлат мени, болаларимни боқади, деб ўйлайди. Аммо мен давлатга нима бердим, унинг оғирини енгил қилишга қандай ҳисса қўшдим? деган саволни ўзига беролмайди.

НОМИНГДАН, АЪМОЛИНГДАН АЙЛАНАЙ, ОНА ЮРТИМ! Сенинг улуғлигингни, муқаддаслигингни, яккаю ягоналигингни баҳоли қудрат айта олдимми?! Бағрингдан, саҳий қуёшингдан, баҳри уммонингдан, меҳру муҳаббатингдан кўпроқ улуш олишга шошилдим, чоғи!

Сенинг мадҳингга, аҳдингга, таърифи йўқ гўзаллигингга муносиб қиёс тополмадимов... Истиқлолимизнинг шонли етти йиллиги арафасида тилимдан бол томиб, яна ва яна шу сўзларни такрор айтгим келади:

НОМИНГДАН, АЪМОЛИНГДАН, ИСТИҚБОЛИНГДАН, ИСТИҚЛОЛИНГДАН АЙЛАНАЙ, ОНА ЮРТИМ!

Шавкат ТУРОБ.

ПОЙТАХТ ҚУРИЛИШЛАРИДА

ТОШКЕНТ мустақиллик байрами арафасида тобора гўзаллашиб бормоқда. Замонавий меъморчилик асосида бунёд этилаётган кўп қаватли уйлар, кенг, равон кўчалар, оромгоҳлар, дилларда завқ уйғотувчи нафис фавворалар пойтахт ҳуснига ҳусн, файзига файз қўшиб юборди. Уларнинг яратувчилари ким? Албатта, қўли гул ишчилар, малакали мутахассислардир. Ана шундайлар сафида «Тоштураржойқурилиш»га қарашли 2-уйсозлик комбинати 60-қурилиш бошқармасининг моҳир бинокорлари ҳам бор.

СУРАТЛАРДА: (чапдан ўнгга) Чилонзор мавзесида қад кўтараётган кўп қаватли турар жой бинолари; пайвандчи Олим Қосимов, ишбоши Аброр Полвонов, монтажчи Сергей Протанинлар жамоанинг илғорлари ҳисобланадилар.

Владимир ПОРТНОВ олган суратлар.

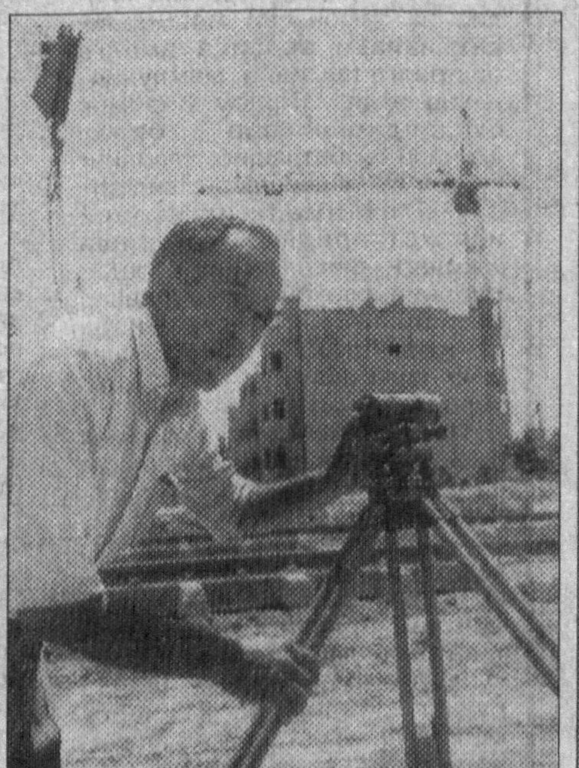

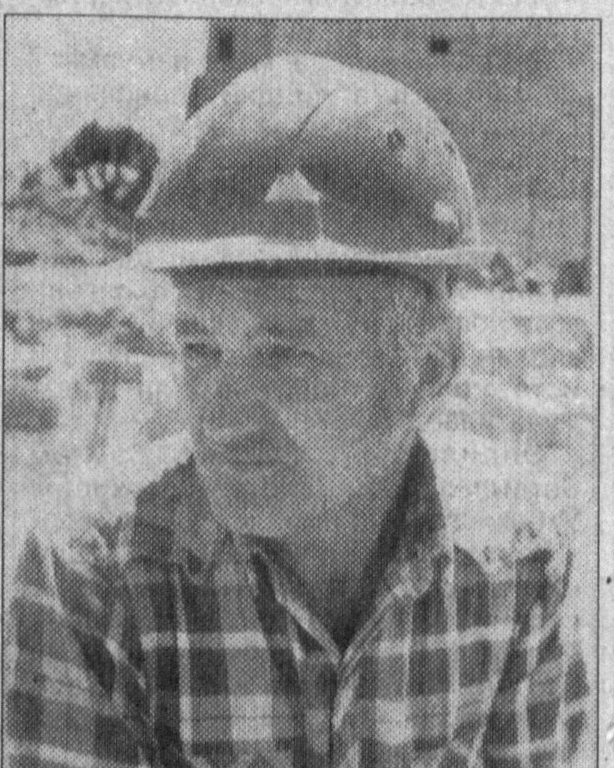

ИНСОН АЗИЗ, ИНСОН МУҚАДДАС

КАСАБА УЮШМАЛАРИ ЯНГИ ШАРОИТДА

Истиқлол туфайли юртимизда саноат жадал суръатлар билан ривожлана бошлади. Эски заводлар модернизация қилинмоқда. Янгилари қуриляпти. Ишлаб чиқаришга замонавий, серунум техника воситалари кириб келмоқда. Технологиялар жорий этиляпти. Шундай шароитда ишчи-хизматчиларга қулайлик яратиш, касб касаллигига чалинмасликлари, иш жойида жароҳат олмасликларини таъминлаш ҳозирги пайтдаги долзарб вазифалардан биридир.

Бу борада касаба уюшмаларининг роли беқиёсдир. Биз яқинда металлургия ва машинасозлик тармоқлари ходимлари касаба уюшмалари вилоят қўмитаси раиси Бахтиёр Аҳмедов билан учрашиб, меҳнаткашлар меҳнатини муҳофаза қилиш ва техника хавфсизлигини таъминлаш йўлида олиб борилаётган ишлар, бу борадаги ютуқлар, камчиликлар, муаммолар хусусида сўзлаб беришни сўрадик.

Дарҳақиқат, кейинги йилларда тармоқда жиддий ижобий ўзгаришлар рўй бера бошлади. Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми тобора ортиб бормоқда. Корхоналарни техник жиҳатдан қайта қуроллантирилиши иш шароитларининг яхшиланишига, меҳнатнинг қизиқарли, юқори самарали бўлишига олиб келяпти.

Бу ўз навбатида одамларнинг меҳнат қилишлари, дам олишлари, соғлиқларини мустаҳкамлашлари учун кўпроқ маблағ ажратиш имконини бермоқда. Хусусан, жорий йилнинг ўтган олти ойи мобайнида шу мақсадлар учун 12 миллион сўмликдан зиёд маблағ ажратилди.

Натижада кўплаб корхоналарда ишда жароҳатланиш ва бошқа бахтсиз ҳодисалар кескин камайди. «Средазцветметэнерго» корхонаси, «Вторцветмет», «Цветметремонт» ҳиссадорлик жамиятларида ўтган ярим йилликда иш жойида бирорта ҳам бахтсиз ҳодиса рўй бермади.

Олмалиқ кон-металлургия комбинати, Ўзбекистон металлургия комбинати, Ўзбекистон қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металлар комбинати, «Қизил қум» кони, «Чилтен» ҳиссадорлик жамиятларида эса ишлаб чиқаришда жароҳатланиш даражаси ўтган йилнинг шу даврига нисбатан икки баравар камайди.

Аммо ҳамма жойда ҳам иш кўнгилдагидек кетяпти, деб бўлмайди. Хусусан, шу йилнинг май ойида «Ўзбекхиммаш» ва «Чирчиқсельмаш» корхоналарида хавфсиз иш жойларини яратиш йўналишидаги камчиликлар танқид қилинган эди. Уч ойдан ошиқ вақт ўтганига қарамай бу ерларда нуқсонларни тугатиш борасида силжиш бўлмади. «Ўзбекхиммаш» заводида яқинда бахтсиз ҳодиса туфайли икки киши ҳаётдан кўз юмганлиги фикримизнинг далилидир.

Каулди конида эса ишда жароҳатланаётганлар сони ортиб бориши кузатиляпти. Биринчи ярим йилликда бу ерда 4 киши жароҳатланди. «Вторчермет» ҳиссадорлик жамиятида ёш ишчининг ҳалок бўлишини корхона раҳбарларининг бефарқлигидан бошқа нарсага йўйиш мумкин эмас.

Бу шуни кўрсатмоқдаки, меҳнат муҳофазаси ва техника хавфсизлиги устидан назоратни кучайтириш, камчиликларни зудлик билан тугатиш учун қатъият билан курашиш керак. Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, бундан бир неча йил аввал меҳнат муҳофазасини уч босқичда назорат қилиш усули жорий этилганди. Ушбу усул уччала босқичда ҳам назоратни бирдек хушёрлик билан олиб боришни тақозо этади. Афсуски, қатор корхоналарда назоратнинг биринчи ва иккинчи босқичи бўшаштириб юборилган. Натижада юқоридагидек нохуш ҳоллар юзага келмоқда.

Бироқ бу ерда иккинчи муаммо ҳам бор. Бу аввало назоратчиларнинг ўзлари билимли, тажрибали, ташкилотчи бўлишлари лозимлигидир.

Очиғини айтганда айрим ҳолларда техника хавфсизлиги мутасаддилигига малакаси паст, махсус билимга эга бўлмаган кишилар қўйилади. Улар эса ўз навбатида ишга хўжакўрсин учун, расмиятчилик билан ёндошадилар. Биргина мисол. Шу йил июнь ойи бошларида Ўзбекистон металлургия комбинатининг 2-прокат цехи текширилганда техника хавфсизлигига мутасадди бўлганларда керакли, зарур ҳужжатлар, қўлланмалар, йўриқномалар йўқлиги аниқланди.

Бундан шундай хулоса чиқариш мумкинки, бу ерда ишчилар ва мутахассислар билан техника хавфсизлиги бўйича суҳбатлар, йўл-йўриқлар номига ўтказилади. Бундай ҳолда ишлаб чиқаришда турли фалокатларнинг юз бериши табиий, албатта.

Техника хавфсизлиги бўйича ишчилар, инженер-техник ходимлар билимини синаб кўриш, уларга зарур маслаҳатлар, йўл-йўриқлар беришда майда ишнинг ўзи бўлмаслиги керак. Бу ишда касаба уюшмалари ташаббусни ўз қўлларига олмоқлари, ҳар бир тадбирнинг ўз вақтида барча тартиб-қоидаларга мувофиқ равишда ўтиши учун жон куйдирмоқлари талаб этилади.

Аммо шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, меҳнаткашлар учун хавфсиз иш шароитларини яратиш фақат шу соҳа билан шуғулланувчи мутасаддининг, касаба уюшмаси вакилининггина иши бўлмаслиги зарур. Бу иш билан ҳар биримиз, ҳаммамиз шуғуллангандагина кўзланган мақсадга эришиш мумкин.

Жамоанинг ишлаб чиқариш ва ижтимоий маиший муаммоларини ҳал этишда корхона маъмурияти билан касаба уюшмалари ўртасида тузилган шартнома ва меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича битим муҳим аҳамиятга эга. Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки биринчи ярим йиллик учун тузилган бундай шартнома ва битимлар қатор корхоналарда тўла амал қилди.

Лекин ингичка вольфрам ҳамда Ангрен олтин конларида ва бошқа айрим корхоналарда шартномаларнинг ҳамма бандлари ҳам бажарилмади. Хусусан, «Трансформатор» ҳиссадорлик жамиятида биринчи ярим йилликда белгиланган 9 та тадбирнинг 6 таси учинчи чоракка кўчирилди. Бу ҳол шунча катта ҳажмдаги ишни қисқа муддатда бажарилишига шубҳа уйғотмай қолмайди.

Тармоғимиз тасарруфидаги касаба уюшмалари фаолиятини таҳлил қилиш шуни кўрсатадики, деярли барча жойда ўрта мактаб партасидан ёки ўрта махсус ўқув юртини битириб келган ёшлар ҳамда аёлларга иш билан боғлиқ зарур шарт-шароитларни яратиш эътибордан четда қолган.

Бу муаммолар касаба уюшмалари иш режалари ва ўзаро шартномаларда ўз аксини топмаган. Айрим касаба уюшмалари табиатни муҳофаза қилиш тадбирини амалга ошириш ишларини назоратга олмаганлар. Мен одамларга жойларда қулай иш шароитларини яратиш, меҳнат кишисининг ногирон бўлиб қолмаслигини таъминлаш бўйича камчилик ва муаммоларга кўпроқ тўхталганимнинг боиси, уларнинг келгусида такрорланмаслигига эришишдир. Ўйлайманки жойлардаги раҳбарлар ва мутасаддилар бу муҳим ишга бефарқ қарамайдилар. Қийин соҳалардан бири бўлган металлургия ва машинасозлик тармоғида барча иш жараёнларининг хавфсиз, унумли, завқли бўлишини таъминлайдилар. Биз ўз навбатида уларга қўлдан келгунча ёрдам беришга тайёрмиз.

Суҳбатдош: Каримжон РИХСИЕВ.

ЎРТАЧИРЧИҚ тумани давлат солиқ нозирлигида ҳар қандай ҳужжатларни расмийлаштириш компьютер ёрдамида бажарилмоқда.
СУРАТДА: мутахассислар Муҳаммадқодир Холматов ҳамда Мухтабар Исоқовалар тўпланган материалларни «ақлли машина»га жойламоқдалар.
Ҳусанбой АВВАЛОВ олган сурат.

АҲОЛИ МАМНУН

БЎКА туманидаги «Ачамайли» жамоа хўжалигида яшовчи етти мингдан кўпроқ аҳоли учун ҳали яқин-яқингача зарур турмуш шароити яратилмаган эди. Биргина тиббий хизмат кўрсатиш соҳасини олиб кўрайлик. Беморлар даволаниш учун саккиз-ўн километр йўл босиб туман марказий шифохонасига қатнашга мажбур эди.

Қишлоқ врачи Мақсуда Усмонова аҳолига намунали тиббий хизмат кўрсата оладиган, кенг ва ёруғ шифохона қурилишини орзу қилиб келарди. Мустақиллик туфайли унинг бу орзуси ушалди. Истиқлол байрами арафасида бу ерда замонавий қишлоқ врачлик пункти очилади.

Туманда мамлакатимиз мустақиллигининг етти йиллигига аталган бошқа муҳим иншоотлар ҳам фойдаланишга топширилади. «Паркент» ва «Жамбул» хўжаликларида болалар ўқув йилини янги мактабда бошлайди. Бўкада «Бахт уйи» очилади, «Мирзоҳид» хусусий фирмасининг мебель цехи ишга тушади. Дорихона, сартарошхона ва бошқа маданий-маиший корхоналар фойдаланишга топширилади. «Мингчинор» маданият ва истироҳат боғи эса шаҳарликлар кўнглини ҳордиқ чиқарадиган масканга айланади.

Н. ДУШАЕВ,
ЎзА мухбири.

ШИФО МАСКАНИ ЭЛ ХИЗМАТИДА

Қуйичирчиқ туманидаги «Ўзбекистон» тажриба хўжалигининг «Дўстлик» бўлимида вилоят ҳокимлиги маблағи ҳисобига янги қишлоқ шифокорлик маскани қурилиб, ишга туширилди.

Бу врачлик пунктида 2 та малакали шифокор, ҳамшира, доя, физиотерапевтлар аҳолига намунали хизмат кўрсатишмоқда. Шунингдек, бу ерда беморларнинг кундузи даволанишлари учун 4 та каравот ҳам қўйилган.

Мазкур шифо маскани 1 миллион 800 минг сўмлик замонавий тиббий асбоблар билан жиҳозланган. Республикамиз мустақиллигининг шонли етти йиллик байрами арафасида ишга туширилган бу мажмуа эл корига ярамоқда.

Саиджон МУСТАФОЕВ.

ЯРАНИ ЯШИРСАНГ, ГАЗАК ОЛАДИ

ҲАР ГАЛ хизмат юзасидан хўжаликларда бўлиб, мутасаддилар билан учрашиб, яхши ишлар, тажрибалар билан танишгач, муаммоли масалалар билан ҳам қизиқаман. Бироқ, бундай пайтда кўп раҳбарлар ўйланиб қоладилар. Нима, камчиликлар, муаммолар йўқми?

Бор, айтамиз десак, тўлиб ётипти. Лекин, ўзингизники қилиб ёзсангиз майли, бироқ, бизнинг номимизни асло тилга ола кўрманг, илтимос, дейишади.

Мана, ўша суҳбатлар чоғида турли лавозимдаги, мавқедаги катта-кичик раҳбарларнинг писанда қилиб айтган мулоҳазалари.

«Сизлар биласизларми, биз баъзида деҳқонларга меҳнат ҳақини ўз вақтида беролмай қийналамиз, юзимиз шувут бўлади. Гапимиз ўтмай қолади. Ахир уларда нима айб?! Тиним билмай меҳнат қилиб, бойлик яратишади-ку. Алам қиладиган ери шундаки, меҳнатимиз эвазига банкка келиб тушадиган пулга биз хўжайинлик қила олмаймиз. Ҳар томондан бу пулларнинг эгалари чиқиб қолади. Оқибатда бу пуллар кимнингдир кўрсатмаси билан банкнинг ўзида тақсимланади: ёқилғи ҳақи, электр ҳақи, мана бу солиқчиники ва ҳоказо. Ма, санга, ма, санга, нима қолди, деҳқонга! Ҳеч вақо!

Биз деҳқонларга кўрсатилаётган хизматлар учун олиниб қолинадиган ҳақларга сира ҳам монелик қилмаймиз. Лекин, деҳқон катта машаққатлар эвазига етиштираётган маҳсулотига тўланаётган ҳақ билан ўша хизмат қилувчиларнинг хизматига тўланадиган ҳақ ўртасида қандайдир мутаносиблик бўлиши керак, деб ўйлайман».

«Ерни эъзозламай, қадрига етмай қўйдик. Нега дейсизми? Мана, кимошди савдосини олайлик. Очиғи, бу йўл билан сотилаётган томорқа ерларини асосан пулдорлар, бойваччалар сотиб олишяпти. Улар керак бўлса-бўлмаса ҳам бир кун келиб, қора кунимизга ярайди, деб ҳар қаричи олтинга тенг бу ерларни «захира»га олиб қўймоқдалар. Шу тариқа ҳозирги пайтда илгари қанча-қанча бойлик, маҳсулот бериб келган сувлик ерлар бекор—ўт босиб ётипти. Айримлар бу гапни эшитиб, нима, сиз ҳукуматимизнинг қарорларига қаршимисиз, дейишлари мумкин. Йўқ, мен асло қарши эмасман. Пули борлар ер сотиб олишаётган экан, қандиларини уришсин! Лекин, ана шу сотиб олинадиган ерлар халқ фойдасига ишласин-да! Бўш ётмаслиги керак. Мен бу борада меёр, назорат бўлиши керак, деб айтмоқчиман».

«Келажакда чорвачиликнинг истиқболи қандай бўлади, дейсизми? Аниқ бир нарса дейиш қийин. Келгусида чорва моллари бош сони камайиб кетиб, маҳсулот танқислиги рўй бериб, қимматчилик бўлмаса эди. Нега, дейсизми?

Гап шундаки, хусусий қассоблар томонидан ҳар йили минглаб зотли урғочи қорамоллар, қўйлар сўйиб юборилмоқда. Бир пайтлар соғлом, зотли урғочи молни сўйганларга қатъий жазо беришган. Нега эндиликда бу тартиб жорий этилмайди?! Мен сизга бир ачинарли воқеани айтиб берай.

Эрта баҳорда, нимаям бўлдию, эски шаҳардаги хусусий қассоблар ижарага олган хонадонлардан бирига кириб қолдим. Бу ердаги аҳволни кўриб даҳшатга тушдим, ёқамни ушладим! Енг шимариб, қонли пичоғини оғзига тишлаб, бошини оқ рўмол билан танғиб олган йигит чаққонлик билан қўй сўймоқда. Қараб турсам, ҳар икки совлиқ қўйдан биттаси бўғоз чиқяпти, қассоб қорнидаги ўлик, чалажон қўзичоқларни ҳеч сесканмай олиб ташлаяпти. Бир зумда ўлик қўзичоқлар уюми ҳосил бўлди. Мен бунга чидаб туролмадим. Оғайни, дедим, одатда қассоблар бўғоз молни сўйишдан ўзларини тиядилар, гуноҳга ботмай дейдилар. Сен бўлсанг ахир, уволи тутмайдими?

У кулди. Жуда содда одам экансиз-ку, бизга ҳаққини тўлашса, бўлгани, увол-пуволи ўзларининг бўйнига! Ахир бўғозми, бўғозмасми, текшириб ўтиришга вақт йўқ!

Мен бу ҳақда гўшт бозорида ўралашиб юрадиган бир танишимга айтган эдим, қўйлар уёқда турсин, молларнинг ҳам жуда кўп урғочилари, ҳатто, бўғозлари сўйиб юборилялти, деди».

«Сигирлар сути нега кам дейсизми, қуруқ хашак билан сут кўпаймайди-да. Бизга тегишли емни эса ўз вақтида ололмаймиз. Чунки, корхонадаги ем тақсимоти бошида ўзининг хўжайинлари, корчалон, зўравонлари туради. Уларнинг айтгани-айтган, дегани-деган. «Шапка»сини, албатта, беришингиз зарур. Бу бир, иккинчидан, кўзингизни бақрайтириб туриб, ўндан бир қисмини тарозидан уриб қолишади. Оғайни, сал инсоф билан-да, деб кўринг-а, балога қоласиз. Хоҳласанг шу, хоҳламасанг катта кўча, дейишади. Олишга мажбур бўласиз. Нархи ўн сўм бўлган ем, то фермагача 17—18 сўмга келиб тушади. Бу ортиқча харажатлар сутнинг, гўштнинг таннархини ошириб юбориши турган гап. Фойда камайиб кетади. Шелухани қай аҳволда сотишларини биласиз. Ҳатто, бу ҳақда ёзгансиз ҳам. Сувга бўктириб беришади. Эмишки, хас-чангдан тозалармиш. Баҳонани қаранг. Бундай шелухани сақлаб бўладими? Илиқ-иссиғида молга едириб юборишингиз керак. Бўлмаса, тез кунда қизиб, куйиб, ўз-ўзидан кулга айланади!»

Муносабат

Ён дафтаримни варақлаб, турли вақтларда ёзиб қўйилган юқоридаги битикларга қайта жон бағишлашга жазм этарканман, Президентимизнинг яқинда Вазирлар Маҳкамасида ярим йиллик якунига бағишланган йиғилишда матбуот ҳақида сўзлаб, нега раҳбарлар мухбирлар билан очиқ мулоқот қилишдан ўзларини олиб қочадилар. Нима, масъулиятдан чўчийдиларми, деб бежиз айтмадилар.

Ростдан ҳам, нега катта-кичик раҳбарлар, мутасаддилар ана шу менга айтган гапларига ўхшаш мулоҳазалар, муаммолар, камчиликларни катта минбарлардан туриб, баралла айтолмайдилар? Нега жамоатчиликнинг фикрини қўзғамайдилар?! Шунда уларнинг жавоблари ёдга келади: «Энди ўзингиз тушунасиз-ку, бўлмайди-да. Туманимиз, корхонамиз раҳбарларидан балога қоламиз. Кўзимизни очиришмай қўядилар. «Тилингиз чиқиб қолипти-ку, нега уйдаги сирни кўчага олиб чиқасиз? Шу дарди-ҳасратингиз бор экан, ўзимизга ётиғи билан айтиб тушунтирмайсизми, нима, амалингиз ортиқчалик қилиб қолдими», дейишади.

Ажабо! Раҳбар қайтагa ўзидан кўра кўпроқ эл-юрт ҳақида, ўзгалар ҳақида қайғуриши керак эмасми?! Ҳақиқий раҳбарнинг бурчи шундай бўлмайдими? Худбинлик ҳам эви билан-да. Наҳотки улар ўзимга гард юқтирмаслигим, камчиликларимни қандай бўлмасин хаспўшлашим, мабодо, худо кўрсатмасин, матбуотда танқид қилиб қолишса борми, ишларимнинг кемтик жойлари бўртиб қолади, унда ҳолим нима кечади, ишдан олиб ташлашади, деб ўйлаб, ҳамон матбуотда, танқидий чиқишларга эскича назар билан қараб, эскича муносабатда бўлаётган бўлсалар!? Афсуски, далиллар шундай хулоса чиқаришга мажбур этади бизни. Раҳбарлар эса ўз оғизларидан эшитилмаган, одамлар билан учрашиб, суҳбатлашиб, бир амаллаб олган ҳужжатлар асосида ёзилган танқидий мақолаларни эшитмасликка уринадилар. Жавоб ёзишдан ўзларини олиб қочадилар. Бўйин товлайдилар. Бу ўринда мен Пскент тумани раҳбарларининг нуқтаи назарини сира тушунолмайман. Камина мазкур тумандаги чорвачиликнинг аянчли аҳволи ҳақида «Хомталаш» сарлавҳали танқидий мақола ёзган эдим. Бироқ, унга анча вақтгача жавоб бермадилар. Шундан сўнг иккинчи марта «Ҳамон хомталашми» сарлавҳали мақола ёзишга тўғри келди. Бироқ, мана, орадан уч-тўрт ой вақт ўтяпти, бу мақолага ҳам жавоб йўқ. Раҳбарлар оғизларига талқон солиб юришибди.

Бошқа бир мисол. Махсус мухбиримиз Бўка туманидан маънавиятга оид кетма-кет иккита танқидий мақола босиб чиқарди. Бу — бўкаликларга «оғир» ботибди шекилли, қўнғироқбозлик бошланди. «Кўриб олганларинг бизларми, бунча танқид қилмасаларинг» каби кесатиқлар бўлди.

Ҳайрон қоласан, киши. Сукут сақлаш ёки гина қилгандан кўра, ўша танқид тўғрими, нотўғрими, унинг моҳияти, асл мақсади нима ўзи, фактлари асослими, деб мушоҳада қилиб, бу ҳақда икки энлик жавоб ёзиб юбориш наҳотки ўта мушкул иш бўлса?! Буни қандай тушуниш керак? Ахир, замонлар ўзгарди, одамларнинг онги, дунё қараши ўзгарди, танқидга, матбуот чиқишларига муносабат ўзгарди. Эндиликда танқидий чиқишлардан мақсад бир вақтлардагидек раҳбарларни бадном қилиш, шахсий ғарази учун ўч олиш, ишдан олиб ташлаш эмас, асло. Матбуотнинг ҳозирги вазифаси бутунлай янгича. У умуммақсадга хизмат қилади. Ҳал қилинмаётган муаммоларни кўпчилик бўлиб, жамоатчиликнинг фикри ёрдамида ҳал қилишга эришишга кўмаклашишдан иборат.

Бу ўринда матбуот ишларига масъул, даҳлдор мутасаддилардан ҳам гина қилмоқчимиз. Улар айрим ҳолларда журналистнинг не-не машаққатлар билан ёзган танқидий мақолаларига деярли эътибор бермайдилар. Мақоланинг тақдири билан қизиқиб, журналистларни руҳлантирмайдилар. Ахир улар ўша танқидни менсимаган, писанд қилмаган мутасаддиларга «Нега ўзларингизни билиб-билмасликка оласиз, нега танқидга лоқайдлик билан, назар-писанд қилмай қараяпсизлар», деб танбеҳ берсалар ҳақлари бор-ку! Шунда уларнинг [illegible] тортиб қолармиди. Бир мисол. Бундан бир йил муқаддам шаҳримиздаги ҳаваскор чорвадорлар, қўй боқувчилар билан суҳбатлашиб, уларнинг таклиф-мулоҳазаларини жамлаб. «Аҳоли жунни қаерга топширади»» сарлавҳали мақола ёзган эдим. У биринчи саҳифада «Журналист муаммо кўтаради» рукни билан босилиб чиқди. Икки кундан сўнг менга юқоридан қўнғироқ қилишди. Яхши муаммони кўтарибсиз, биз уни ҳал қилиш устида ишлаяпмиз, дейишди. Очиғи, эътибор учун хурсанд бўлдим. Бироқ, ваъда ваъдалигича қолди. Муаммо ҳамон ечимини топмаяпти. Бунақа мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

...Юқоридаги каби мулоҳазалар, мушоҳадалар, раҳбарларнинг матбуот чиқишларига беписандликлари, менсимасликлари мени кўпдан бери қийнаб келарди. Бу ҳақда ўзимнинг очиқ фикрларимни қоғозга қандай қилиб туширишни ўйлаб юрардим. Президентимизнинг журналист сўзининг салмоғи, матбуотнинг ҳозирги пайтдаги тутган ўрни, мавқеи ҳақида айтган гаплари туртки бўлиб, мақолани ёздим. Энди бунга қандай муносабат билдиришаркин? Раҳбарлар қачонгача дард-ҳасратларини бекитиб, яшириб, муаммоларни газак олдириб юрадилар? Бу билан улар кимга фойда келтириб, кимга зиён етказмоқдалар?! Мен ана шуни билишни истар эдим.

Носир РИХСИЕВ.

Ўзбекистон ва жаҳон

ИСЛОҲОТЛАР — МАМЛАКАТДА ЯШАЁТГАН ИНСОНЛАР УЧУН

«VENO ltd.» холдинг фирмасининг президенти Димо Петров (Болгария) «Жаҳон» ахборот агентлиги саволларига жавоб беради.

— Ўзбекистон ўз мустақиллигининг етти йиллигини нишонлаяпти. Ушбу муддат ичида озми-кўпми ютуқларга эришилди. Уларни Сиз қандай баҳолайсиз?

— Мен Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг дастлабки биринчи тўйида иштирок этган ва ундан кейинги ҳар йили нишонланадиган байрамларни ўзбек халқи билан биргаликда қутлаган саноқли хорижликлардан бири бўлсам керак. Республика ўз мустақиллигини эълон қилмасдан илгари инсонларнинг фикрлаши кўз ўнгимда ўзгара бошлаган давр эсимда. Йиллар давомида уларнинг онгига сингиб кетган «буюк Совет Иттифоқи» ҳиссиёти ўрнини ҳақиқий ватанпарварлик ва миллий ғурур туйғуси эгаллади.

Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг етти йиллигини гўдакнинг етти ёшига ўхшатгим келади ва бунинг учун мени айбламаслар деб ўйлайман. Маълумки, инсон ҳаётида биринчи етти йил муҳим давр ҳисобланади. Айрим руҳшуносларнинг фикрларига кўра керакли билим ва малаканинг 70 фоизи айнан ана шу йиллар мобайнида ўзлаштирилар экан. Гўдак нафақат мустақил одим ташлаш, овқатланиш, гапиришга ўрганади балки, мустақил шахсга ҳос барча фазилатларга эга бўлади.

Ўзбекистон ўзининг етти йиллик тўйини ислоҳотларнинг ҳавас қилгудек натижалари билан кутиб оляпти. Мамлакат халқаро ҳамжамият билан интеграция алоқаларини фаоллаштириб, давлат иқтисодий мустақиллигининг тўла таъминланишига эришмоқда.

Ўзбекистонга тез-тез келиб турадиган, аммо у ерда яшамайдиган хорижликнинг қарашлари мамлакатда яшаётган инсонларникига қараганда ҳолисроқ бўлади. Ҳар сафар бу ерга келганимда нафақат янги қурилаётган гўзал бинолар ва пойтахт қиёфасининг кўркига кўрк қўшилаётгани, балки республика аҳолисининг яхши кайфияти мени қувонтиради. Агарда баҳолаш учун кўчаларда кулиб юрган инсонлар сонини мезон қилиб оладиган бўлсак, шубҳасиз Ўзбекистон МДҲнинг барча давлатлари орасида биринчи ўринни эгаллайди.

— Жамиятни ислоҳ этишдаги тажрибамизни хорижда «тараққиётнинг ўзбек модели» деб аташади. Шахсан Сиз ана шу моделда мамлакат ва унинг фуқаролари учун энг муҳим нарса сифатида нимани белгилаган бўлар эдингиз?

— «Тараққиётнинг ўзбек модели» — бу аниқ. Бу сўзларни Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов яқинда Болгарияга қилган ташрифи чоғида айтганидан ҳам аниқроқ қилиб таърифлаш қийинроқ деб ўйлайман. Президентнинг ислоҳотлар шунчаки мақсад эмас, улар ташқи дунё босими остида ўтказилмайди, балки шу мамлакатда яшаётган инсонларнинг фаровонлиги учун амалга оширилиши керак, деган сўзлари бутун болгар журналистлари орасида катта меҳр уйғотган эди.

«Тараққиётнинг ўзбек модели»нинг кўзга яққол ташланадиган ўзига хос ва менинг кўнглимга ёқадиган томони — бу осойишталикдир.

Ўзбекистон ўзига муаммолар яратмаяпти ва қўшниларини безовта қилмаяпти, балки Марказий Осиёда барқарорликни мустаҳкамлаш учун бор куч-ғайратини сарфламоқда.

Мамлакатда яшовчи инсонларга ғамхўрлик кўрсатиш борасида Ўзбекистон бошқаларга намуна бўла олади. Тинчлик — фаровонлик гаровидир. Кимки тинч бўлса — соғ-омон ва ҳар доим хотиржамдир. Инсонлар ўз хавфсизлиги ҳақида хавотир олмасдан яшаб меҳнат қилмоқдалар, уларнинг фикрлари тараққиёт ва фаровон ҳаёт сари йўналган ва бу албатта давлатни гуллаб-яшнашига олиб келади.

— Ўзбекистон халқига унинг асосий байрами арафасида қандай тилакларингиз бор?

— Менинг Ўзбекистон аҳлига ҳурматим баланд. Уларга танлаган ислоҳотлар йўлидан боришларида фақат муваффақият ҳамроҳ бўлишини, ҳам ўзининг, ҳам мамлакатнинг моддий ва маънавий бойликларини оширишларини, ўзаро тинч ва осойишта ҳаёт кечиришларини ва бутун дунё халқлари билан дўстона муносабатда бўлишларини тилайман. Албатта, биринчи навбатда Ўзбекистон Республикаси ва Болгария Республикаси ўртасидаги янада яқин алоқаларни кўришни истардим. Ишонамизки, ҳали ҳаммаси олдинда.

Серқуёш Ўзбекистонга янада порлоқ келажак тилайман!

Суҳбатни «ЖАҲОН» АА мухбири Олег ШАТУНОВСКИЙ ёзиб олди.

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

● МАМЛАКАТЛАР ● ОДАМЛАР ● ВОҚЕАЛАР

Воқеалар тўлқинида

➧ БРАТИСЛАВА. Словакия Мудофаа вазирлиги томонидан тайёрланган армияни ривожлантиришнинг стратегик режасида республиканинг 2010 йилга қадар НАТОга қабул қилиниши ҳам ҳисобга олинган. Шундан келиб чиқиб, Словакия ҳукумати армияни Шимолий Атлантика альянси андозалари даражасида қайта қуроллантириш ва бир қанча бошқа тадбирлар ўтказишни мўлжалламоқда. Словакия армия штаби вакили Андрей Олшанский Словакия радиоси мухбирига берган интервьюсида шуларни маълум қилди.

➧ МЕХИКО. Гватемала ҳукумати ушбу мамлакат ҳудудида Куба раҳбари Фидел Кастрога қарши террористик операциялар тайёрлайдиган марказ мавжудлиги тўғрисидаги хабарни рад этди. Маълумки, бу хабар «Маями херальд» газетасида эълон қилинган эди.

Ички ишлар вазирининг биринчи ўринбосари Салвадор Гандарнинг баёнот беришича, ҳукумат ва махсус хизмат вакиллари Ф. Кастронинг Доминикан Республикасига ташрифи чоғида унга суиқасд уюштириш учун бир гуруҳ террорчиларнинг Гватемала пойтахтида қатор учрашувлар ўтказгани тўғрисида ҳеч қандай маълумотга эга эмас. Агар суиқасд тайёрланаётгани ҳақида маълумотга эга бўлганимизда, шубҳали шахсларни дарҳол қўлга олган бўлар эдик, деди у.

➧ ЖАЗОИР. Жазоир хавфсизлик кучлари бундан икки ҳафта муқаддам мамлакатнинг Тлемсен вилоятида 12 кишини ўлдириб кетган ислом жангарилар гуруҳи фаолиятини тугатишга муяссар бўлди. Хабарларга қараганда, жами 25 нафар террорчи йўқ қилинган.

Маълумотларга кўра, август ойи бошидан буён Жазоирда 70 га яқин киши диний ақидапарастлар томонидан уюштирилган тажовузлар қурбони бўлган.

ВАЗИРЛИК ДАЪВАТИ

МОСКВА. Россия Ташқи ишлар вазирлиги Грузия ҳукуматидан Абхазиянинг Галл туманига қуролли гуруҳларнинг суқилиб киришига йўл қўймаслик учун зарур чора-тадбирларни кўришни талаб қилди. Шунингдек, Абхазия томони ҳам кескин тўқнашувларга олиб келадиган хатти-ҳаракатлардан сақланишга чақирилди.

Ташқи ишлар вазирлиги вакилининг айтишича, грузин-абхаз муаммосини ҳал қилишда воситачилик қилаётган Россиянинг кўплаб огоҳлантиришларига қарамай, сўнгги вақтларда бу ҳудудда вазият тобора кескинлашиб бормоқда.

ҚИСҚА САТРЛАРДА

ЛУСАКА. Анголанинг шимолида террористик ҳаракатлар натижасида 150 дан ортиқ киши ҳалок бўлди. Маълумотларга қараганда, воқеа мамлакатнинг Маланже вилоятидаги Каомбо шаҳарчаси атрофида рўй берган. Ангола ҳукумати ушбу жиноят мухолифатдаги УНИТА ташкилоти жангарилари томонидан амалга оширилганини таъкидламоқда.

РИМ. Италия ҳукумати АҚШнинг Кениядаги элчихонаси ёнида содир этилган портлашдан жабр кўрганларга дори-дармон ва тиббиёт ускуналари юборишини маълум қилди. Бу инсонпарварлик ёрдами Жаҳон Соғлиқни Сақлаш Ташкилоти орқали жўнатилади.

Ташқи ишлар вазирлиги вакилининг айтишича, инсонпарварлик ёрдамини етказиб беришда Италия ҳарбий ҳаво кучларининг транспорт самолётидан фойдаланилади.

БОНН. ГФР мудофаа вазири Фолкер Рюенинг немис телевидениеси мухбирига берган интервьюсида айтилишича, НАТОнинг қуруқликдаги қўшинлари барча урушаётган томонлар талаби билангина Косовога киритилиши мумкин. Акс ҳолда эса НАТО аскарларининг бу ҳудудга киритилиши тўғрисида гап ҳам бўлиши мумкин эмас.

ИҚТИСОДИЁТ ХАБАРЛАРИ

➧ КОЛОМБО. Шри-Ланка чой экспорти бошқармаси маълумотларига қараганда, жорий йилда мамлакат хорижга 26 миллиард рупий (салкам 349 миллион АҚШ доллари) миқдорида чой маҳсулоти сотган. Бу эса ўтган йилнинг шу даврига қараганда 45,5 фоизга кўпдир. Жорий йилнинг биринчи ярмида Шри-Ланкада 133 миллион килограмм чой етиштирилди.

Шри-Ланка чой экспорт қилиш бўйича дунёдаги етакчи мамлакатлардан бири ҳисобланади. Ўтган йили жаҳон бозорларида сотилган чой ҳажмининг 20 фоизи ушбу мамлакат ҳиссасига тўғри келди. Маҳсулот, асосан, МДҲ ҳамда Осиё мамлакатларига экспорт қилинади.

➧ ПЕКИН. Хитойнинг йирик велосипед ишлаб чиқарувчи «Сибо Цзиман» компанияси АҚШга уч миллион дона велосипед етказиб бериш борасидаги шартномани имзолади. Унинг баҳоси 122 миллион АҚШ долларига тенг бўлиб, шартнома 5 йил муддатга мўлжалланган.

➧ ВАШИНГТОН. АҚШ фуқароларининг даромади кўпайиб бораётир, деб таъкидлайди мамлакат федерал заҳира тизими раҳбари, иқтисодиётчи Алан Гринспэн.

А. Гринспэннинг фикрини АҚШ меҳнат вазирлиги ҳам тасдиқламоқда. Мазкур вазирлик маълумотларига кўра, кейинги 12 ой ичида АҚШда ўртача иш ҳақи ва ёрдам пули 3,5 фоизга ошган. Бу эса 4 йиллик давр ичидаги энг кўп ўсишдир.

АҚШ фуқаролари даромадининг ортиб бораётганини уй қурилиши кўламининг кенгайиб бораётганидан ҳам билса бўлади. Масалан, савдо вазирлигининг маълум қилишича, бир оилага мўлжалланган турар-жой савдоси жорий йилда 3,8 фоизга ошган. Бундай ўсиш мамлакат тарихида ҳали кузатилмаган эди.

➧ БОНН. Германия федерал статистика бошқармаси эълон қилган маърузада таъкидланишича, жорий йилда мамлакатда пул қадрсизланиши даражаси 0,9 фоизга қисқарган. Бу Германия бирлашганидан кейинги давр ичидаги энг паст кўрсаткичдир.

Мазкур маърузада айтилишича, Шарқий Германияда ҳам инфляция 1 фоизга қисқарган. Бу Шарқий Германия билан Ғарбий Германияда пулнинг қадрсизланиш кўрсаткичи бир-бирига тобора яқинлашмоқда, деган гапдир.

МУЗОКАРАЛАР ЙЎЛИ — ОҚИЛОНА ЙЎЛ

Афғонистон президенти, толибларга қарши курашаётган коалицион кучлар рағбари Бурҳонуддин Раббоний Покистонни «Толибон» томонида туриб, тўғридан-тўғри Афғонистон ички ишларига аралашаётганликда айблади. У «Шарқ ал-авсат» газетасига берган интервьюсида Афғонистоннинг «Покистон томонидан ўзини «фидойи» деб атаганлар ёрдами билан амалга оширилаётган ҳужумга» қарши чиқишини айтди. Бурҳонуддин Раббоний БМТ Хавфсизлик Кенгашига жангларда Покистон армиясининг иштироки борлигини тасдиқлайдиган аниқ далилларни тақдим этганини ҳам маълум қилди, деб хабар беради РАТА-ТАСС ахборот маҳкамаси.

Афғонистон президенти халқаро ҳамжамият ҳамда қўшни давлатларга мурожаат қилиб, «можарони Афғонистон чегаралари ичида ушлаб қолиш»га даъват қилди, унинг фикрича, «мантиқан олиб қаралганда, можарони ҳал қилишнинг ягона йўли ҳокимиятни бўлиш борасидаги музокаралардир». Бурҳонуддин Раббоний «Толибон»ни сўнгги ҳужуми билан Афғонистон муаммосини тинч йўл билан бартараф этиш жараёнига путур етказганликда айблади.

БМТ Хавфсизлик Кенгаши халқаро ҳамжамиятнинг норозилигига қарамай, Афғонистон шимолида ҳарбий операцияларни давом эттираётган «Толибон»нинг хатти-ҳаракатларини кескин қоралади. Шу муносабат билан тарқатилган баёнотда Афғонистон можаросини ҳарбий ҳаракатлар билан ҳал этиб бўлмаслиги таъкидланади. Хавфсизлик Кенгаши «Толибон»ни БМТ раҳнамолиги остидаги тинч музокараларга киришишга даъват қилди.

Хавфсизлик Кенгаши раиси Данило Тюркнинг таъкидлашича, «Кенгаш Афғонистонда толибларнинг ҳужумлари туфайли қуролли можаро кучайиб бораётганидан жиддий ташвишда». Кенгаш аъзолари «Толибон»ни халқаро ҳамжамиятнинг хоҳиш-иродаси, хусусан, Кенгаш раисининг ҳарбий ҳаракатларни зудлик билан тўхтатиш тўғрисида эълон қилинган мурожаатномасини инкор этишда айблаган.

РАТА-ТАСС хабарига кўра, Хавфсизлик Кенгаши бошқа давлатларнинг ўзаро урушаётган томонларни қўллаб-қувватлаётгани ҳақидаги хабарлардан ҳам жиддий ташвиш билдириб, барча мамлакатларни Афғонистон ички ишларига аралашишдан чекинишга ва ушбу мамлакатдаги ҳарбий ҳозирлигини бекор қилишга даъват қилди.

(ЖАҲОН ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИ ХАБАРЛАРИ АСОСИДА ТАЙЁРЛАНДИ).

МУШОИРА - 98

БИР ИШҚ...

Етармикин осмонга оҳим,
Худо билар недир гуноҳим,
Сиз маликам, дилдаги моҳим,
Оҳ, бир ишққа боғландим чоғим —
Ендим, ёндим...

Тўлин ойдек кўрингай юзлар,
Оҳуда ҳам йўқ бундай кўзлар,
Нигоҳингиз кимларни излар —
Юрагим бўзлар...

Булбул сайраб турганди, тинди,
Дилим яйраб турганди, тинди,
Боқмадингиз, кўзга нам инди —
Умидим синди...

Мен — мен эмас, ғамгин юракман,
Армон бўлган ишқман, тилакман,
Эл оғзида гарчи эртакман —
Сизга керакман...

Турсунбой БОБОЕВ,
Оҳангарон тумани.

ИЗТИРОБ

Тескари айлансин дунё шу тобда,
Сизга отар бўлсам залворли таъна,
Сўзим етган бўлса аччиқ хитобдай,
Унда ишончимнинг уйи — ғамхона.

Изимдан кезина бошлар изтироб,
Кўнглимнинг тубида зорланар узр.
Узрни йўллагим келар-у, шу тоб
Ғуруриму йўлимга чуқурлар қазир.

Сиз-да қочаяпсиз кўзингиз олиб,
Мавҳум алам ичра тирналар бағир.
Ўртада муқаддас онлар танг қолиб,
Юраклар оғриниб кетмоқда, ахир!

Биласиз, арзимас гина ўти — ҳеч,
Шам янглиғ ёнар-у, ўчар бир зумда.
Дилга нақшин солиб улгурмай ўкинч,
Машъала ёндиринг, бегим, кўзимда!

Нигора ЖАЛОЛИДДИН қизи,
Паркент тумани.

ЖОНИМ ФИДО

Жоним, сенга жоним фидо,
Ҳар дам-у, ҳар оним фидо.

Юлдуз бўлсанг дил кўкида,
Бўлсин ул осмоним фидо.

Ишқинг билан боғ яратдим,
Гулзор-у, бўстоним фидо.

Ўтай майли беном-нишон,
Сенга шуҳрат-шоним фидо.

Ол мунаввар оламимни,
Бўлмасин ҳеч ярим фидо.

Такрор дейман, ёр йўлида
Йўғу ҳамда борим фидо!

Мусулмонқул АСҚАРОВ,
Олмалиқ шаҳри.

ДУНЁ

(акам хотирасига)

Она, айирганман сени тинчингдан,
Катта ғаминг, кичик севинчингман.
Дунё ўткинчимас, мен ўткинчиман,
Дунё қолаверар дунёлигича.

Мен дарахт эмасман, мен — заъфар япроқ,
Офтоб ҳам эмасман — бир ғамгин чироқ.
Бир куни йўлингда бўларман тупроқ,
Дунё тураверар дунёлигича.

Дўсту-ёр дунёга сотилди нечун? —
Нечун дебон қалбим, бўлаверма хун.
Унинг умри ахир, умримдан узун,
Дунё тураверар дунёлигича.

У дўстга бошқа бир дўст топиб берар,
У ёрга бир шайдо кўз топиб берар,
У менга энг боқий сўз топиб берар,
Дунё тураверар дунёлигича.

Кимга дўст, кимгадир ёғийдир дунё!
Одам — май қадаҳи, соқийдир дунё!
Қадаҳ чил-чил синар, боқийдир дунё!
Дунё тураверар дунёлигича.

Топарсиз дўст каби дилхандонларни,
Ҳусни ойлардан-да минг чандонларни,
Оҳ, қайдан топарсиз қадрдонларни,
Дунё тураверар дунёлигича.

Ўчоқда ўчар чўғ... айланади чарх,
Умр — бу учар ўқ, айланади чарх,
Кимлар бор, кимлар йўқ, айланади чарх,
Дунё тураверар дунёлигича!

Ихтиёр ҲОЛИҚУЛОВ,
Пскент тумани.

«ПРЕЗИДЕНТ КУБОГИ»НИНГ НУФУЗИ ТОБОРА ЮКСАЛМОҚДА

14-20 сентябрь кунлари Тошкентда «Эй-Ти-Пи-Тур» сериясига кирувчи «Президент кубоги» халқаро турнири бўлиб ўтади. Айни пайтда бу мусобақага қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Шу муносабат билан турнир ташкилотчиларидан бири, швейцариялик ишбилармон Сассон Какшури ЎзА мухбирига қуйидагиларни сўзлаб берди:

— Шу вақтгача Ўзбекистонда «Президент кубоги» турнири тўрт маротаба ўтказилган. Шуни алоҳида таъкидлашни истардимки, ҳар сафар мусобақани ташкил этиш, ўтказиш, меҳмонларга хизмат кўрсатиш даражаси жуда юқори бўлди. Бу мамлакатингизда теннис, нисбатан янги спорт тури бўлишига қарамай, тез суръатлар билан ривож топаётганидан далолат, деб ўйлайман. «Президент кубоги» турнирида қатнашиш истагини билдираётганлар сафига йилдан-йилга дунёнинг энг кучли теннисчилари тобора кўпроқ қўшилаётгани эса мусобақанинг нуфузи ортаётгани ва унинг бутун жаҳондаги теннис ишқибозлари эътиборига тушаётганидан дарак беради.

Бу йилги «Президент кубоги» турнири ўтган йилдагилардан бирмунча фарқ қилади. Биринчидан, у бешинчи маротаба ўтказилаётгани билан ҳам ўз тарихида алоҳида қимматга эга. Иккинчидан, унинг мукофот жамғармаси 500 минг АҚШ долларига етди. Турнирда ғолиб чиққан теннисчи 170 рейтинг очкоси ва 6.400 долларга сазовор бўлади. Финалчи эса 123 рейтинг очкоси ва 39.300 долларни қўлга киритади. Учинчидан, иштирок этадиган теннисчилар таркибининг жуда кучлилиги мусобақанинг нуфузини янада оширади.

Шу ўринда таъкидламоқчиманки, бу йилги турнирга теннис оламидаги энг номдор спортчилар ҳам таклиф этилди. Булар орасида германиялик Борис Беккер, россиялик Евгений Кафелников, буюк британиялик Тим Хенман, францияли Седрик Пиолин, италиялик Андреа Гауденци, швейцариялик Марк Россе ва даниялик Кеннет Карлсен бор. Бу йилги «Президент кубоги»да иштирок этадиган теннисчилар таркибига эътибор берадиган бўлсак, унинг Россиянинг «Кремл кубоги» турнирида қатнашган теннисчилар таркибидан анча кучли эканини кўриш мумкин. Шунингдек, эътибор берсангиз, бу йилги турнирнинг муддати бир неча кунга орқага сурилганини кўрасиз. Яъни илгари у сентябрь ойининг бошларида ўтказилган бўлса, бу йил сентябрнинг ўртасида бўлиб ўтади. Турнирнинг ўтказилиш муддати «Эй-Ти-Пи-Тур» тақвими асосида белгиланган. «Эй-Ти-Пи-Тур» раҳбарияти шу сериядаги мусобақаларда жаҳондаги етакчи теннисчиларнинг қатнашиш имкониятини кенгайтириш учун шундай йўл тутди. «Президент кубоги» муддатини белгилашда ҳам шу нарса назарда тутилган. Бу «Эй-Ти-Пи-Тур» серияси мусобақаларида «Президент кубоги»нинг ўзига хос ўрни борлигидан дарак беради.

Яна бир диққатга сазовор томони шуки, Борис Беккер турнирга ўзи устозлик қилаётган ёш теннисчиларнинг «Мерседес» командасини ҳам олиб келади. Уларнинг, яъни бўлажак теннис юлдузларининг ушбу мусобақада кўргазмали чиқишлар билан иштирок этиши мўлжалланмоқда.

Мен бу йилги турнирда Ўзбекистон теннисчиларининг муваффақиятли қатнашишидан умидворман. Айниқса, мамлакатингизнинг энг кучли теннисчиси Олег Огородовнинг имкониятларини юқори баҳолайман. У тўғридан-тўғри мусобақанинг асосий босқичида иштирок этади. Гарчи бу йил профессионал теннисчилар рўйхатида Олег рейтинг жиҳатдан бир неча поғона пастга тушган бўлса-да, мен ушбу турнирда у ўзининг нималарга қодир эканини кўрсатишига ишонаман. Шунингдек, ўзбекистонлик теннисчилар Вадим Куценко, Дмитрий Томашевич, Темур Ғаниев ва Маҳмуд Охунжонов учун бу турнир ўзига хос мактаб вазифасини ўтайди, деб ўйлайман.

Бу йил «Президент кубоги» мусобақаларини томоша қиладиган теннис ишқибозлари учун махсус лотерея ўйини ташкил этилади. Шунингдек, ишқибозлар эътиборига бир қанча китоб ва плакатлар ҳавола этиш ҳам режалаштирилган. Уларда жаҳон теннис оламида юз бераётган янгиликлар тўғрисида ахборотлар, спортчилар ҳақида маълумотлар, ҳаттоки, теннис ўйини қоидалари ҳам ўз ифодасини топган бўлади. Улардан фойдаланиб, теннис тўғрисида умуман тасаввурга эга бўлмаганлар ҳам спортнинг бу тури ҳамда унинг қоидалари ҳақида маълумотга эга бўлади. Шунингдек, мусобақа мобайнида теннисга қизиқувчилар учун очиқ дарслар ташкил этилади. Болалар эса бевосита машҳур теннис юлдузларидан сабоқ олишади.

Мусобақа давомида матбуот ходимлари учун ҳам махсус турнир уюштириш мўлжалланмоқда. Унда журналистлар нафақат қалам, балки теннис ракеткаси билан ҳам муомала қила олишларини намойиш этиши мумкин бўлади.

Яна бир бор айтиш жоизки, жаҳон миқёсида «Президент кубоги» турнирининг обрўси тобора ошиб бормоқда. Унга жуда кўплаб мамлакатлардаги теннис ишқибозлари қизиқиш билдираётир. Шу боис турнир ўйинлари «И-Эс-Пи-Эн» компанияси, «Евроспорт», Россиянинг «НТВ» телеканаллари орқали дунёнинг бир қанча мамлакатларида намойиш қилинади. Шунингдек, радио орқали эшиттиришлар узатиш ҳам йўлга қўйилади. Натижада бутун Америка қитъаси, Австралия, Осиё, Европа ва Жанубий Африка минтақаси мамлакатларидаги теннис мухлислари бу мусобақанинг бориши билан бевосита танишиб боради. Ушбу эшиттиришлар аудиторияси бир миллиард кишини ташкил этади.

Сўзим охирида турнирни ўтказишга тайёргарлик жуда яхши бораётганини алоҳида таъкидлашни истар эдим. Мен «Юнусобод» теннис мажмуини бориб кўрдим. У аъло даражада. Бу ердаги кортларда ўйин кўрсатиш мусобақада иштирок этадиган барча «теннис юлдузлари»га маъқул келишига шубҳа қилмаса ҳам бўлади.

Анвар КАРИМОВ
суҳбатлашди.

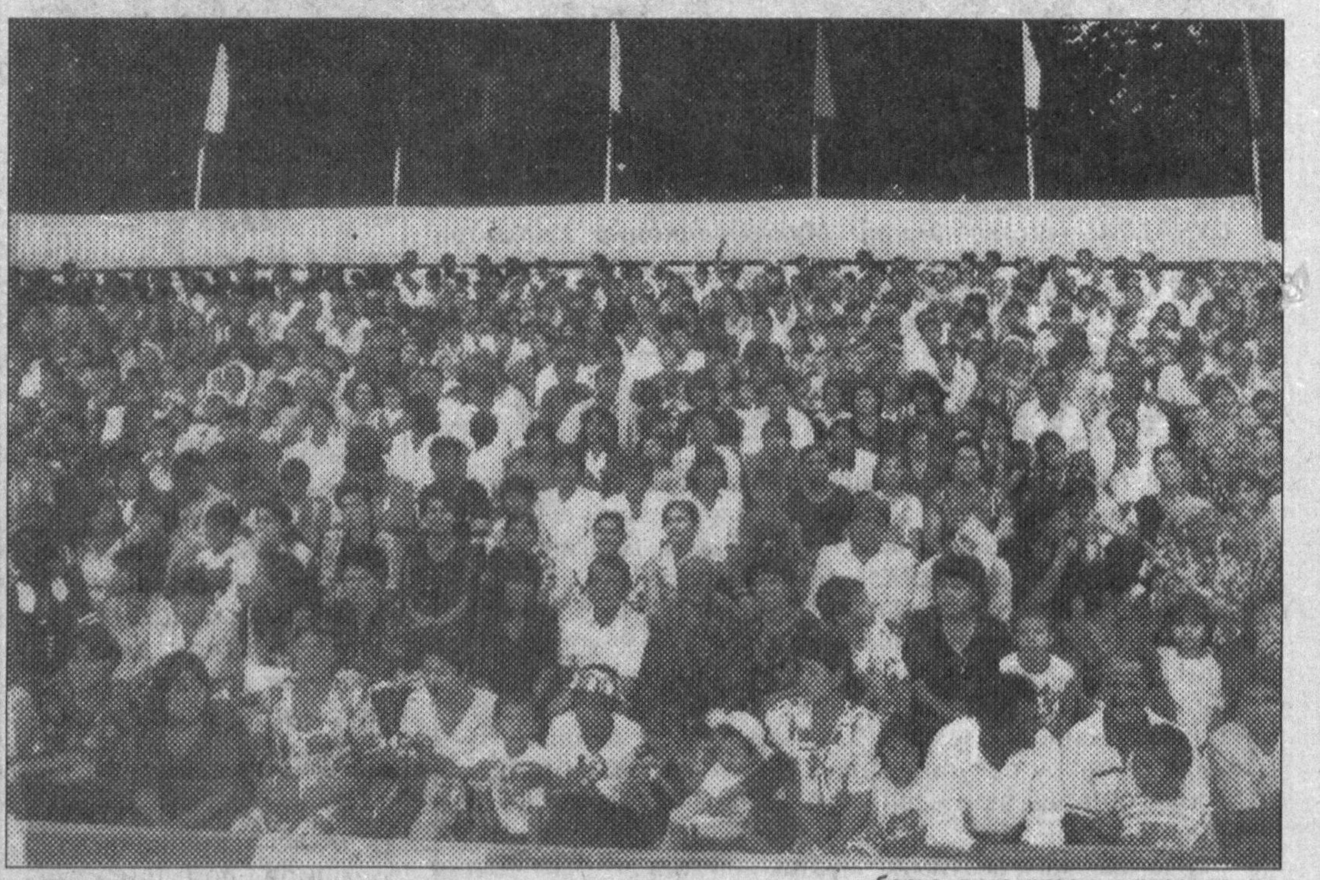

ХОНАНДА МЕҲРИ

МАНА, ҳаммамиз учун ардоқли, муқаддас бўлган мустақиллик байрамига ҳам саноқли кунлар қолди. Ўтган даврда юртимизда эришилган ютуқлар асрларга татигулик. Буни ҳаммамиз кўриб-билиб, ҳис этиб турибмиз.

Муҳтарам юртбошимиз айтганларидек, тинчлик, осойишталик бўлган юртга байрам ярашади. Халқимиз бунёдкорлик юмуши билан банд. Шунинг учун ҳам кун сайин ютуқларимизга ютуқ қўшилмоқда. Халқимиз дастурхони тўкинлашиб, фаровонлигимиз юксалиб боряпти.

Бундай мамлакатда ўз юрти равнақи, эл-юрт фаровонлиги учун фидокорона тер тўкаётган меҳнаткаш халқ маданий дам олишга, қўшиқ айтишга, санъат дурдоналаридан баҳраманд бўлишга минг карра ҳақли. Шу туфайли ҳам ҳар йили юртимизда мустақиллик шодиёналари арафасида қўшиқ байрамлари ўтказиш анъанага айланиб бормоқда. 16 август куни мамлакатимизнинг барча вилоятлари, шаҳар ва туманлари қатори Чирчиқ шаҳрида ҳам қўшиқ байрами бўлиб ўтди. Шуниси эътиборлики, бу қўшиқ байрами тантаналари хушовоз хонанда, республикада хизмат кўрсатган артист Юлдуз Усмонованинг катта концертига уланиб кетди. Хонанда шу куни жўшиб куйлади, эл-юртига меҳрини қўшиб куйлади. Шунинг учун ҳам унинг ҳар бир чиқиши гулдурос олқишлар билан кутиб олинди.

СУРАТЛАРДА:
концертдан лавҳалар.
Даврон АҲМАД олган суратлар.

«ФАН СИТИ» — БОЛАЛАР УЧУН

Энг юқори жаҳон андозалари бўйича қурилган «Фан Сити» болалар кўнгил очиш комплекси пойтахтимизнинг қоқ марказида жойлашган бўлиб, у ўйинчоқлар ва болалар кийим-кечаклари дўконлари, шинам кафе ва сартарошхона, энг муҳими эса — болалар ўйинларидан иборат, бу ерда болаларни ва катталарни севимли эртак қаҳрамонлари кутади. Шу билан бир қаторда бу ерда ҳар хил ўйин автоматлари ва аттракционлар жойлашган. Оила йилида ишга туширилган янги комплекс шаҳар аҳолиси ва пойтахт меҳмонларининг севимли оилавий дам олиш маркази бўлиб қолади.

(ЎзА)

РЕСПУБЛИКА об-ҳавони кузатиш бош бошқармасидан олинган хабарга қараганда 19-22 август кунлари пойтахтимиз ва Тошкент вилоятида об-ҳаво бироз ўзгариб туради. Айрим туманларда қисқа муддатли ёмғир ёғиб, момақалдироқ бўлиши эҳтимоли бор. Ҳарорат кечалари 15-20, кундуз кунлари 31-36 даража атрофида иссиқ бўлади.

UZEXPOCENTRE

КИЧИК ВА ЎРТА ТАДБИРКОРЛИК ВАКИЛЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«МИНИТЕХ—98»

Ўзбекистон Республикаси Ташқи Иқтисодий алоқалар Вазирлиги

Сизни

«Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш ва халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш бўйича ихчам ускуна ва минитехнологиялар»

ХАЛҚАРО КЎРГАЗМАСИГА ТАКЛИФ ЭТАДИ КЎРГАЗМА 1998 ЙИЛ 24—27 АВГУСТ КУНЛАРИ

«ЎЗЭКСПОМАРКАЗ» Республика савдо-кўргазма маркази 4-павильонида ўтказилади.
Манзил: Тошкент шаҳри, Амир Темур кўчаси, 107-уй.

Кўргазманинг ишлаш вақти:
24 АВГУСТ соат 12.00—18.00.
25—26 АВГУСТ соат 10.00—18.00.
27 АВГУСТ соат 10.00-15.00.

Кўргазмада Болгария, Япония, Туркия, Италия, Хитой, Олмония ва бошқа давлатлар минитехнологиялари ва ихчам ускуна намуналари намойиш этилади.

Кўргазмада ИСРОИЛ давлатининг миллий бўлимида 15 дан зиёд фирмалар иштирок этадилар.

Тошкент шаҳар Яккасарой туманидаги «Бўрон» қўшма корхонаси **ТУГАТИЛАДИ.**
Даъволар бир ой давомида 56-16-36 рақамли телефон орқали қабул қилинади.

ЧИРЧИҚДАН ЧИҚҚАН ЧЕМПИОН

Шахмат бўйича уч карра Ўзбекистон чемпиони Сайдали Йўлдошев суратига чизгилар

Унинг кутилмаган саволи сал бўлмаса довдиратиб қўяёзди.

— Машҳур шахматчилардан кимларни биласиз?

— Карпов, Каспаров... Ўзимизникилардан Аъзамов, Қосимжонов, Йўлдошев, — дедим шоша-пиша.

— Балли, чирчиқлик Сайдали Йўлдошевни биларкансиз. Топиб суҳбатлашинг!

...«Пахтакор»даги республика шахмат федерацияси биносида тиқ этган товуш эшитилмайди. Ҳамма ўз иши, ўз режаси билан банд. Дуч келган эшикдан бирини очиб, «Сайдали Йўлдошевни қаердан топсам бўлади?» деб сўрайман.

— Келаверинг, Сайдали менман, — деди қорачадан келган шахматчидан кўра полвонларга ўхшаб кетадиган, қош-кўзлари ўзига ярашган йигит ўрнидан туриб.

Биз шундай танишдик.

...Сайдалининг шўх-шаддод болалиги Чирчиқ дарёсининг салқин ўзанлари бўйларида ўтган. Чирчиқ — саноат шаҳри эмасми, нима кўп, ўйингоҳ кўп, дам олиш масканлари, маданият ўчоқларию, соя-салқин боғ-роғлар кўп. Ўшанда у тўққиз-ўн ёшларда эди. Ўн тўққизинчи ўрта мактабнинг учинчи синфида таҳсил оларди. Кунлардан бир куни у синфдоши шахмат тахтасини қучоқлаб шошиб кетаётганига эътибор берди.

— Буни қаердан олдинг, — қизиқиб сўради у.

— Владимир Сергеевич берди, юр, бирга ўйнаймиз.

Шундай қилиб, ерга урсанг кўкка сапчийдиган болакай мулойим тортиб, ашаддий шахмат ишқибозига айланди, қолди.

— Оиламизда шахматга ишқибоз ёки шахматчилар ҳеч қачон бўлмаган, — дейди Сайдали кулимсираб. — Устозим Владимир Сергеевич Захаровнинг саъй-ҳаракатлари туфайли шундай мартабаларга эришдим, деб ўйлайман. Ўша пайтларда шаҳримиздаги мактаблар ўртасида «Оқ руҳ» деб аталган шахмат мусобақалари бўлиб ўтарди. Тез орада ана шу мусобақаларнинг «қаҳрамони»га айланиб қолдим. Бу мени ўз устимда кўпроқ ишлашга, шахмат ҳақидаги рисолаларни кунт билан ўқишга, шахмат устида тез-тез бош қотиришга ундарди.

Хулласи калом, Сайдали ўрта мактабни битириб, Политехника институтининг машина-қурилиш-механика муҳандислари куллиётининг кечки бўлимида ўқий бошлади.

1986—1988 йилларда аскарликда бўлди. Ҳарбийдан қайтгач, Чирчиқдаги заводлардан бирида механик бўлиб ишлади.

Аммо, ҳаммасидан ҳам уни шахмат олами ўзига оҳанграбодай тортаверарди. Ўша йиллари унинг ҳам омади келди чоғи, Ангрен шаҳрида бўлиб ўтган ёшлар ўртасидаги шахмат мусобақасида қатнашиб, биринчи ўринни эгаллади.

Ўзбекистон шахмат федерацияси ёшлар терма жамоаси бош тренери Евгений Борисович Мухин уни жамоага қабул қилди. 1989 йилда терма команда Болгарияда бўлиб ўтган халқаро мусобақада қатнашди.

1992 йили Сайдали Ўзбекистон биринчилиги турнирида иштирок этиб, шахмат бўйича Ўзбекистон чемпиони унвонига сазовор бўлди. Сўнгра Манилада бўлиб ўтган халқаро мусобақада ёшлар терма жамоаси иккинчи ўринни олиб қайтди. Бу мусобақада яхши кўрсатгичга эришган Сайдали Ўзбекистонда хизмат кўрсатган спортчи унвонига сазовор бўлди.

1996 йили бутун жаҳон олимпиадасида олтин медал билан тақдирланди. Малайзия, Индонезия, Ҳиндистон, Франциядаги бўлиб ўтган халқаро турнирларда қатнашиб, уч карра олқишланди.

Яқинда Олмониядаги халқаро турнирда қатнашган Сайдали тўққиз имкониятдан саккиз очко олиб, россиялик Михаил Файгиннинг «курагини» ерга теккизди ва биринчи ўринга муносиб гроссмейстер эканлигини амалда исботлади.

Мустақиллик шарофати туфайли спортчиларимизга ҳам кўплаб шарт-шароитлар яратиб берилди. Қолаверса, аждодларимиздан мерос бўлиб қолган анъана қадимий шатранж ўйинининг ҳам ўз меросхўрлари кўп. Улар орасида чирчиқлик гроссмейстер Сайдали Йўлдошевнинг ўрни ўзига хос ўрин бор.

Шавкат ҚУЛИБОЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ • TOSHKENT HAQIQATI

Муассис: ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ҲОКИМЛИГИ

Бош муҳаррир Фатҳиддин МУҲИДДИНОВ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32.

Телефонлар: хатлар ва оммавий ишлар бўлими: 133-40-48
Эълонлар: 133-99-15, 136-57-27.

• Эълон ва билдирувлардаги факт ҳамда далилларнинг тўғрилиги учун реклама ва эълон берувчилар масъулдир.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №8. Буюртма Г-0159. Ҳажми - 2 табоқ, офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2. Саҳифаловчи: Музаффар ҚЎЧҚОРОВ. Адади 8.777 нусха.
"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. Нашр кўрсаткичи: 64672. Босишга топшириш вақти - 20.30. Босишга топширилди - 18.00. 1 2 3 4 5 6